

08

DANĚ V ČR: systémové problémy a alternativy



Pražská škola alternativ
Sborník 08

DANĚ V ČR: systémové problémy a alternativy

Pražská škola alternativ – Sborník 08

Vydavatel:



Ekumenická
akademie

Ekumenická akademie Praha
Sokolovská 50
186 00 Praha 8
Tel./fax: +420 272 737 077
www.ekumakad.cz

Grafická úprava:

PLANB



Vytlačeno na certifikovaném papíře
FSC (Forest Stewardship Council)
www.fsc.org

**ROSA
LUXEMBURG
STIFTUNG**

Vydání financovala Nadace Rosy Luxemburgové.
Obsah tohoto dokumentu je plně v zodpovědnosti
příjemce grantu a nelze jej v žádném případě považovat
za oficiální stanovisko Nadace Rosy Luxemburgové.

Rok vydání: 2014

978-80-87661-24-6

08

DANĚ V ČR: systémové problémy a alternativy

Pražská škola alternativ – Sborník 08



OBSAH

„Daňový systém v České republice a jeho možné alternativy“ Kritika současného stavu daňového systému.....	5
Jaroslav Šulc	
Z čeho, kolik, pro koho? Aneb návrhy na změnu českého daňového systému.....	10
Ilona Švihlíková	
Daňovou politiku nelze oddělovat od monetární a hospodářské politiky státu	14
Květa Pohlhammer Lauterbachová	
O přístupu KSČM k daním a možné alternativy.....	20
Jiří Dolejš	
Lidská společnost digitálního věku	23
Ivo Vašíček	
Úskalí družstevního podnikání v dnešní ČR.....	25
Marta Bayerová	
Skutečná alternativa: Ekonomická demokracie.....	28
Jeremie Bedard-Wien	
Na Pražské škole alternativ se podílejí:	
Ekumenická akademie Praha	35
Fair & Bio	35
Alternativa Zdola	36
Eurosolar – národní sekce evropského sdružení pro obnovitelné zdroje.....	37
Masarykova demokratická akademie	38
Iniciativa ProAlt	39
Socialistický kruh – SOK	40
Socialistická Solidarita (SocSol)	41
Česká koalice Social Watch	42
Levá perspektiva.....	43
Nadace Rosy Luxemburgové	44

„Daňový systém v České republice a jeho možné alternativy“

Kritika současného stavu daňového systému

Jaroslav Šulc

Znám jen málo lidí, kteří jsou s dnešním daňovým systémem v této zemi spokojeni. Skoro všichni chtějí nějakou změnu a nepřekvapuje, že většina požadavků je přitom vzájemně protichůdných. Jaké jsou ale smysluplné požadavky na alternativní daňový systém, má-li zůstat v evropském civilizačním okruhu?

Použití mezinárodní srovnání je velmi zavádějící, viz data, kde jsem rozdělil vybrané země podle podílu daní na HDP v roce 2012 v %, na dvě skupiny (pramen http://en.wikipedia.org/wiki/List_of_countries_by_tax_revenue_as_percentage_of_GDP). Vězme, že ČR vykazovala podle srovnatelné metodiky hodnotu 36,3 %.

Země, které mají nadprůměrně vysoké daně (nad 39 %): Rakousko (43,4 %), Belgie (46,8 %), Kuba (44,8 %), Dánsko (49,0 %), Finsko (43,6 %), Francie (44,6 %), Německo (40,6 %), Island (40,4 %), Itálie (42,6 %), Norsko (43,6 %), (V.B. 39 %), Švédsko (45,8 %); Naopak země, kde jsou nízké daně (pod 20 %): Alžír (7,7 %), Arménie (14,1 %), Azerbajdžán (17,8 %), Bangladéš (8,5 %), Čína (17 %), Indie (17,7 %). Indonésie (12 %), Irán (6,1 %), Pakistán (10,2 %), Saúdská Arábie (5,3 %), Spojené Emiráty (1,4 %).

Proto jednoduše „opsat“ daňovou kvótu odjinud nelze, je nutné hledat jiné kritérium:

Tím by měla být efektivní složená daňová kvóta tak vysoká, aby na **jedné straně** nedusila byznys a domácnosti (a neprovokovala k daňovým únikům či excesům typů emigrace Borgia ze Švédska do Švýcarska v podmínkách 85% zdanění jeho vysokých příjmů světové tenisové jedničky), na **straně druhé** aby daňový výnos generoval dostatek peněz především pro funkčnost veřejně prospěšných systémů, tedy pro:

1. ***Hladký chod státní správy (kvalitní legislativa a kompetentní úředníci od ministrů až po obecní úředníky)***
2. ***Funkčnost sociální péče vč. penzí všeho druhu, veřejného zdravotnictví, veřejného školství, veřejné bezpečnosti vč. soudů, policie, vězeňství i armády***
3. ***Dynamickou rovnováhu veřejných výdajů s celkovými veřejnými příjmy (nezáporné saldo SR)***

Ad 1) Podívejme se na plnění nejdříve prvního kritéria podrobněji tím, že si položíme dvě otázky:

- a) *Jsmo svědky hladkého chodu státní správy?*
- b) *Máme snad kvalitní legislativu a kompetentní úřednické sbory od ministrů až po obecní úředníky?*

Abychom se vyhnuli riziku subjektivismu, ocitujme názory dvou kompetentních a nanejvýš soudných profesionálů na to, jak oni vnímají současný stav „právního státu“:

- *„Pachatelé mají u nás více práv než oběti“* (Dr. Jan Sváček, soudce Vrchního soudu v Praze)
- *„Stát už není schopen přijímat zákonné normy, které by sám dokázal uvádět do praxe a kontrolovat jejich dodržování. ... hrozí, že mohou vzniknout společenské konflikty, které se vymknou běžným způsobům řešení“* (Dr. Josef Baxa, předseda Nejvyššího správního soudu).

Poznámka, leč k věci: Jde asi již daleko nad rámec této konference otevírat otázku *hladkého chodu státní správy* nějak detailněji, třeba ze zorného úhlu dlouhodobosti a koncepčnosti zacílení rozhodování jak rozhodujících **rezortů** (průmyslu, zahraničních věcí, místního rozvoje, financí či životního prostředí), tak **národohospodářských průřezů** (energetická či potravinová bezpečnost, dopravní obslužnost a napojení na vysokorychlostní evropské koridory, rodinná či populační politika, integrace ČR do evropských a jiných struktur apod.). Tu bychom museli konstatovat stav naprostého chaosu, nekoordinovanosti a neprovázanosti téměř tří stovek v současnosti platných rezortních či průřezových strategických dokumentů. S velkou pompou bylo českými neoliberály hned zkraje 90. let zrušeno tehdejší Federální ministerstvo strategického plánování (byl to miniaturní rezort, spíše výzkumák s cca 120 zaměstnanci), aniž bylo jakkoliv institucionálně později nahrazeno (bývalý RASES či dnešní Rada vlády pro udržitelný rozvoj jsou ubohé a vcelku bezmocné náhražky bez potřebných kompetencí, aparátu atd.).

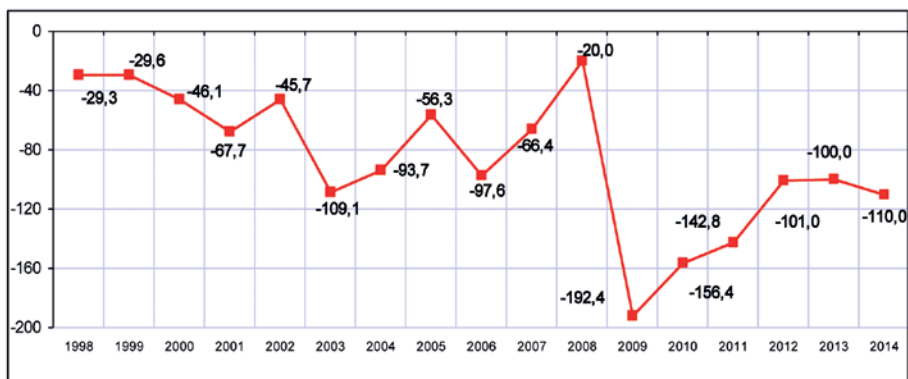
Ale vazba na otázku daní je evidentní: Česká republika již skoro čtvrt století není schopná vygenerovat ucelenou a provázanou národohospodářskou strategii či koncepci. Není jak generovat synergické efekty, ztrácíme se v dnešním světě, kde se odehrává zostřující se konkurenční boj o přístup na trhy (čest výjimkám). **Nefunkčnost státní správy v ČR se již stává významným limitem obnovy ekonomického růstu a konkurenceschopnosti** (viz zprávy nezávislých autorit OECD, EU apod.), a co hlavně: bez růstu není šance zvýšit celkový výnos daní.

Ad 2) Funkčnost sociální péče vč. penzí všeho druhu, veřejného zdravotnictví, veřejného školství, veřejné bezpečnosti vč. soudů, policie, vězeňství i armády

Jen holé konstatace:

- *Výběr odvodů na sociální pojištění vloni stačil na výplatu penzí jen do konce října*
- *Schodek zdravotnictví se nyní kumulovaně odhaduje rovněž k 60 mld Kč*
- *Školství se již propadá v mezinárodním srovnání ve všech stupních vzdělání, od ZŠ až po vysokoškolské (viz komparativní studie PISA)*
- *Kriminalita se „řeší“ změnou metodiky a kontraproduktivními amnestiemi*
- *Armáda již dávno ztratila bojeschopnost*

Ad 3) Dynamická „rovnováhu“ veřejných výdajů s celkovými veřejnými příjmy (ideální je nezáporné saldo) vypadá následovně (zúženo na státní rozpočet):



Máme na ČMKOS spočítáno, že při dosavadní (zákonem nastavené) efektivní složené daňové kvótě bychom k dosažení aspoň vyrovnaného účtu veřejných financí (státního rozpočtu, což je jejich nejznámější podmnožina) potřebovali meziroční tempa ekonomického růstu, která by se blížila 10 procentům. Pokud tempa budou nižší, tak by se nutně generoval deficit. K tomu bohužel také opakovaně dochází, kdy po vzepjetí na 7 % růstu HDP v roce 2007 následovalo dlouhé „zamrazení“ české ekonomiky. Od roku 2008 do roku 2013 jsme se reálně nepohnuli s ročními objemy HDP z místa (cca 3,8 bil Kč), stagnuje osobní spotřeba, klesly investice, a prakticky „vše“ zachraňuje přebytek exportu – a narůstající dluhy (za roky 2009 – 2014 to bude dělat dalších asi 800 mld Kč), celkový (kumulativní) schodek veřejných financí je nyní objemově asi dvojnásobný (1,7 bil Kč).

Podtitulek sekce je *Kritika současného stavu daňového systému* – a dodávám, že výše řečené je jen konstatování důsledků současného stavu daňového systému.

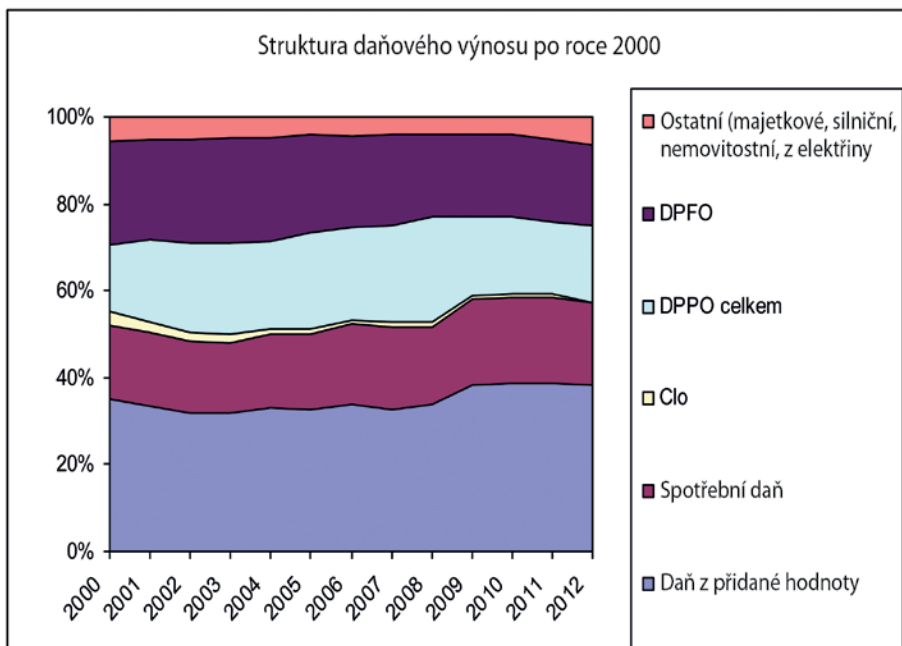
Kde je „zakopaný pes“ – aspoň jak to nutně subjektivně vidí autor?

Opoždování daňových příjmů za potřebami pro financovat nesporné výdaje má celý komplex objektivních (1 a 2) i subjektivních (3 až 10), příčin, přinejmenším:

1. Šestiletá recese (2008 až 2013?) zúžila prostor pro firemní zisky i pro udržení dřívějšího tempa růstu mezd jako základu daně;
2. Mezinárodní dohody a závazky (v bilanci výnosů resp. odlivu zisků skočily z 53 mld v roce 2000 již na 304 mld Kč vloni) – to je „daň“ za experiment s přílivem přímých zahraničních investic, o jehož opakování se chce pokusit současná vláda;
3. Neoliberální vábení a populismus (drahá pracovní síla, malá podpora konkurenceschopnosti atd.) udržuje cca 6 bodový odstup domácí od evropské průměrné efektivní složené daňové kvóty, což je v přepočtu vždy ročně cca 200 mld Kč. Protože tyto peníze chybí (daně by bylo kontraproduktivní v krizi zvyšovat), tak výsledkem je opakující se rozpočtový schodek cca 100 – 120 mld ročně kombinované

- s brutálními škrty (cca 80 mld Kč) ve výdajích, především v investičních a sociálních pod heslem „rozpočtové odpovědnosti“ a „nechceme jít řeckou cestou“ a již dále není možné „žít nad poměry“;
4. Daňové zákony jsou mimořádně volatilní, složité, jsou spíše výčetem výjimek než pravidel v důsledku tlaku různých lobby a neumožňují ani střednědobé, natož dlouhodobé daňové plánování;
 5. Odliv daňových peněz do daňových rájů a vliv daňové optimalizace zvl. u zahraničních firem;
 6. Nástup mezinárodních hodnotových řetězců, důsledek privatizace i českého rodinného stříbra do rukou cizího kapitálu (jak průmyslové či stavbařské základny, tak obchodní sítě supermarketů a síťových odvětví počínaje bankovníctvím, pojišťovnictvím a dodatkovými penzijními pilíři, resp. vodohospodářskými, telekomunikačními a často i energetickými sítěmi);
 7. Plošné daňové úniky a podvody, neschopnost čelit tlakům lobby – regulace hazardu, alkoholu, pohonných hmot, cigaret;
 8. Personální a kapacitní podvyživenost finančních úřadů – minimální ochrana ze strany státu;
 9. Slabá výtežnost sektoru živnostníků, extrémně vysoké daňové paušály, bumerang;
 10. Poddimenzované zejména majetkové daně pod falešným heslem pravice, že „nelze trestat úspěšné“ apod.

V realu se objektivní i subjektivní příčiny často provazují a jejich „píjavicový efekt“ se již dlouho fatálně umocňuje (od rozkrádání veřejných výdajů přes korupci a předražení veřejných zakázek až po neprávem přehlížené selhávání „nezávislých“ regulátorů počínaje v časové ose regulací bankovního sektoru a kampeliček ještě v 90. letech, poté „regulovanými“ cenami telekomunikací, „regulovaným“ nájemným, „regulovanými“ cenami léků a léčivých přípravků, „regulovanými“ cenami energií. Nyní budeme čelit pokusu zcela nově „regulovat“ i ceny vody. Dopady selhání regulátorů do bilancí peněžních příjmů domácností jsou často devastační a generují narůstající sociální napětí zvláště v regionech, kde se vzájemně naku mulují a překříží (nezaměstnanost + nedostupnost levného bydlení + nízká příjmová úroveň + narůstající zadluženost rodin, které nejsou schopny vyžít z běžných příjmů, nemají úspory a „řeší“ privátní schodky půjčkami od 30 tisíc úvěrových společností (čti lichvářů). A přitom daňové zákony domácnosti nijak nešetří, naopak. Ve struktuře daňového výnosu narůstá podíl domácností platících jak trvale se zvyšující daň z přidané hodnoty, tak spotřební daně. Za uvedené období to bylo zvýšení z 51,9 na 57,3 %, když zhruba ve stejném rozsahu (asi 5 procentních bodů) v letech 2005 až 2012 klesly firemní daně.



Možné alternativy daňového systému

- Spíše evoluce, než revoluce, navíc je to víc politický než ekonomický problém;
- Ideální daňový systém neexistuje, jsou však zdroje inspirace (účtenková loterie);
- Neplacení daní je zločin, ne kavalírský delikt. Zákaz „likvidačního“ rozhodnutí soudu či měkčnost zákona o finanční kontrole je projevem průniku zločinu do státní správy a do legislativních sborů;
- Daňová podpora živnostníků, pochopitelná zkraje 90. let, má již nyní narůstající bumerangový efekt, navíc v daném rozsahu cca 800 tisíc příjemců má destabilizační účinky na celý systém daní, zdravotnictví i penzí. Je to bažina čistého populismu;
- Je nutné již brzy nastolit stav daňové demokracie a spravedlnosti;
- Není možné dál diskriminovat fér se chovající firmy ve prospěch daňových zločinců.

Obnovení elementárního pořádku v daních je cesta k obnovení důvěry lidí v tuto republiku.

Autor je ekonomickým expertem Českomoravské konfederace odborových svazů (ČMKOS).

Z čeho, kolik, pro koho? Aneb návrhy na změnu českého daňového systému

Ilona Švihlíková

Nová vláda má před sebou velké množství úkolů. Jeden obecný: snažit se maximálně napravit spoušť napáchanou vládou Nečase (Kalouska) se týká samozřejmě také daňového systému. I o tom byla konference s výmluvným názvem Daňový systém v ČR a jeho možné alternativy, která se uskutečnila 27. února v prostorách Poslanecké sněmovny. Bohužel, zájem poslanců byl minimální.

Aniž bych v tomto článku chtěla suplovat mého předřečníka, který se věnoval analýze stavu (i procesu) českého daňového systému, uvedu jen velmi stručně několik bodů:

- Nebyly to jen české pravicové vlády, které kladly důraz na snižování přímých daní jako hlavního pohonu ekonomického růstu. Celá EU, jak ještě uvidíme dále, se zapojila do závodu ke dnu, především v oblasti snižování sazeb pro nejbohatší skupiny a pro korporace.
- Český daňový systém je velmi nespravedlivý, enormně zatěžuje nejchudší skupiny obyvatelstva. Je rovněž nestabilní a neprůhledný (velké množství výjimek).
- Český daňový systém není až na výjimky chápan komplexně jako součást veřejných financí (příp. zcela chybně) a už vůbec není včleněn do národohospodářského uvažování. Debaty o českém daňovém systému často sklouznou jen k povrchnímu „šachování“ se sazbami.

Vzhledem k této realitě by český daňový systém měl být postaven na následujících principech: Daňová spravedlnost. Je potřeba změnit nastavení českého daňového mixu, které je silně regresivní a dopadá na slabší skupiny obyvatel. Typickým exemplářem je velice vysoká „snížená“ sazba DPH.

Zvýšení daňového inkasa. Tento bod se týká jak boje proti daňovým únikům (konkrétní návrhy viz dále), ale také úvah o navýšení celkové daňové kvóty, která je pod průměrem EU27.

Posílení fiskální kapacity státu. Bohužel o této otázce se v ČR téměř nehovoří, přestože téma fiskální kapacity začíná být na Západ od nás masivně diskutováno. Fiskální kapacita je schopnost státu (nebo jiné jednotky) generovat příjmy. Dotýká se tedy přímo struktury ekonomiky (národní X nadnárodní struktury) a také příjmů obyvatelstva, tedy např. výše, či v českém případě spíše níže minimální mzdy. Pokud tedy uvažujeme o změně daňového systému, musíme se na problematiku podívat podstatně širěji než optikou „tady seberu jeden procentní bod a tady přidám“. Musíme se dívat, kde se vytvářejí příjmy, resp. proč se nevytvářejí, kam případně utíkají a co s tím mohou dělat. Jednou z možností je např. podporovat lokální struktury (viz minulý

článek, kde je zmíněn návrh italské europoslankyně P. Toia o cílené podpoře lokálních struktur založených na družstevnictví a přebírání podniků zaměstnanci). Kromě toho mě nutně musí zajímat, jak se vyvíjejí mzdy, samozřejmě včetně výše minimální mzdy.

Právně průhledný. Co nejméně výjimek, jasná a přehledná konstrukce daně (především daňového základu).

Daňová jistota. Neměnit neustále daňové předpisy, sazby atd., protože to ztěžuje práci na všech stranách, od finančních úřadů po daňové poplatníky.

Při diskusích o úpravě českého daňového systému se nabízí srovnání v rámci EU, ovšem aniž, jak bude dále patrné, bychom si EU a daňovou politiku jejich členů přespříliš idealizovali. Údaje jsou čerpány z publikace Eurostatu Taxation Trends in the EU (za rok 2011)

Celková daňová kvóta v ČR je nižší než průměr EU (34,4% X 38,8%). Objektivní prostor pro zvýšení tu je, otázka je, kdy se tak stane a zavedením (zvýšením) jakých daní.

ČR má ve srovnání s průměrem EU nízký podíl přímých daní, jak na HDP, tak na celkovém inkasu (na HDP: 7,3% X 12,9%, na zdanění 21,1% X 33,2%). To ukazuje regresivní vychýlení českého daňového mixu.

Velmi patrný je tento rozdíl u daní z příjmu fyzických osob (10,8% X 23,5%).

Příspěvky na sociální zabezpečení jsou v ČR velmi vysoké, tvoří doslova páteř příjmů veřejných financí (44,7% X 33,5%), což následně vede k deformacím mezi postavením zaměstnance a OSVČ.

Velmi nízké až neexistující majetkové daně. V podílu na celkovém zdanění cca 4x nižší než je průměr EU.

Vysoká tzv. snížená sazba DPH (15%). Ve většině zemí EU je snížená sazba podstatně nižší. Koneckonců i u v ČR to ještě v roce 2007 bylo 5%. Je logické, že tak dramatické navýšení se promítlo silně do nárůstu životních nákladů. Odráží se mimo jiné v preferenci nákupů v zahraničí, v zemích, kde je podstatně vyšší úroveň mezd i životní standard než v ČR.

Navzdory těmto odlišnostem se ČR, snad jen extrémněji, rovněž zapojila do závodu ke dnu (daňového dumpingu) podobně jako EU27 jako celek. Vidíme to na následujících grafech: pokles horní sazby daně fyzických osob, či velice výmluvný graf, silné snižování daně z příjmu korporací od 90. let.

Zdroj: (obojí) Taxation trends in the EU, 2013.

Návrhy na úpravu tedy zahrnují:

- Audit na straně příjmů i výdajů, odstranění výjimek zaplevelující systém, které byly přijaty povětšinou pod určitým lobbistickým tlakem.

- Zvýšení daňového inkasa (lepší daňový výběr – boj proti únikům, omezení korupce a dobývání renty)
- Úprava daňového mixu (spravedlnost!) Zvýšení celkové daňové kvóty na průměr EU27

Při aplikaci těchto návrhů by český stát měl mít dost zdrojů na to, aby mohl řádně plnit funkce, pro které stát vůbec existuje.

Vzhledem k daňovým únikům (odhad cca 100 miliard s tím, že dominuje DPH) je potřeba zmínit následující postřehy těch, kteří jsou s problematikou v dennodenním styku na finančních úřadech, a které si dovolím uvést:

- Dovoz zboží ze třetích zemí (zejména asijská účast). Zboží dovezeno do ČR, firma nekontaktní. Z prodeje zboží není uhrazena daň, firma následně zlikvidována. Dohledání zboží je velmi obtížné, daňový subjekt má náskok nejméně dva měsíce, než podá daňové přiznání k DPH.
- Uplatňování daňových dokladů od nekontaktních subjektů za práce, které nebyly vykonány (typicky IT, poradenství, marketing....). Toto se projevuje nejen v snaze uplatnit nadměrné odpočty, ale samozřejmě významně také u veřejných zakázek. Problém je, že jednatele takových firem nejsou sankcionováni (např. po prokázání používání falešných dokladů nemožnost si znovu založit další firmu). Vyčištění od podvodných firem může trvat 10-15 let(!). Stejně tak nejsou sankcionováni daňoví poradci zapojení v daňových podvodech (řetězce firem, opět snaha získat nadměrný odpočet na základě falešných dokladů). Řada z nich jsou sice pro finanční úřady „známé firmy“, jenže – sankční systém (odebrání licence) zde nefunguje.
- Dodání zboží v rámci EU (osvobozeno s nárokem na odpočet daně). Daňový podvod spočívá v tom, že zboží buď vůbec neexistuje, nebo není dodáno do jiného členského státu, ale prodáno v tuzemsku. Často jsou vyžadovány odpočty v řádech miliard. Správce daně musí prokázat podvodné jednání a úmysl. Mimochodem, dokázat úmyslný podvod je nesmírně obtížné (jak prokázat „konkrétní pochybnost“?)
- Centralismus a byrokracie GFŘ (generální finanční ředitelství). GFŘ je žábou na prameni (což je v ČR dosti časté), která koncentruje byrokratický dohled a jen finančním úřadům přiděluje práci navíc (výkazy, statistiky – které by si ovšem mohli z počítačového systému vytáhnout sami, ovšem je potřeba vykazovat „činnost“). Bohužel, jedná se o širší jev, který není přítomný jen v této oblasti. Byrokratizace jako způsob kontroly těch, kteří problematice nerozumí, se projevuje všude (školská a celkově téměř všechny granty jsou založeny na formalitách a nikoliv na obsahu). Obsah je poněkud vedlejší, hlavní je vyplnit správně kolonku BC4X, a dobře nadepsat obálku. Obsah pak může být téměř cokoliv.
- Přetížení finančních úřadů v Praze. S tím souvisí povolování virtuálních adres firem. Špatně nastavené platové tabulky, vysoký průměrný věk, především pracovníci, na FÚ.
- Je potřeba silnější dohled nad asijskými tržnicemi (celní správa, Policie – drogy).
- Přidělovat veřejné zakázky pouze firmám, které nemají sídlo v daňovém ráji, průhlednou vlastnickou strukturu a vlastní zaměstnance. Jinak dochází k odlivu veřejných prostředků do zahraničí a také k předávání zakázek přes několik firem, každý si něco „trhne“, zatímco práci pak provádí najatí zahraniční dělníci, např.

Návrhy k úpravě českého daňového mixu:

- Snížit „sníženou“ sazbu DPH (nyní 15%, v roce 2007 5%). Problém nespočívá ovšem jen v tom, že klesne daňové inkaso, které se bude muset někde vykompenzovat (např. v lepším boji proti daňovým únikům a podvodům, viz nahoře). Reakce na snížení a zvýšení není stejná. Snížení daně se nemusí, např. v oligopolní struktuře, projevit na ceně. Tady je opět potřeba se zamyslet, jak je česká ekonomika strukturována a zda by některé činnosti neměl převzít stát (např. centrální nákup léčiv jako ve Švédsku), příp. intenzivněji regulovat.
- Vyrovnat nepoměr zatížení mezi zaměstnancem a OSVČ, který povzbuzuje švarcsystém. Ten nejenže vytváří „nekalou soutěž“ a deformuje tržní prostředí, ale také omezuje zdroje veřejných rozpočtů a sociálně OSVČ velice ohrožuje budoucími nízkými důchody apod.
- Zavést daňovou progresi u fyzických osob (systémově, nikoliv ad hoc „solidární“ daní).
- Zvýšit korporátní daně/zavést sektorové daně
- Zvýšit daň dědickou a darovací. To je opatření nejen fiskální, ale především antikorupční – umožňuje sledovat majetkové převody. Např. dědictví by mohl vyřizovat státní notář (při dědění v první linii stát žádnou daň neinkasuje).

ČR se samozřejmě také dotýkají otázky, které mají mezinárodní přesah. Boj proti daňovým rájům (v rámci G20 s malým pokrokem, jelikož politické a finanční elity jsou často spjaty). Připomeňme, že např. mezinárodní síť Tax justice network upozorňuje nejen na daňové ráje, v nichž je „uskladněno“ cca 30 bilionů dolarů, ale také na zneužívání vnitřofirmních cen v rámci nadnárodních řetězců. Jen v rámci mezinárodního úsilí (např. v EU) je možno začít zdaňovat finanční kapitál, který parazituje na reálné ekonomice a je destabilizujícím faktorem pro celou světovou ekonomiku. Není možné dále zdaňovat práci v situaci, kdy na Západě jsou aplikovány pracovně-úsporně technologie.

Potřebujeme ale také silnější hlas občanské veřejnosti. Inspirativním je britské sdružení UK Uncut, které sleduje, jak daně (ne)platí významné firmy sídlící a v Británii a přitom dosahující vysokých zisků. Kromě dlouhodobého monitoringu a informování je možno také použít společenský bojkot jako poměrně účinný nástroj.

Na konferenci zazněly také radikálnější názory, které propojují fiskální a monetární politiku a představují naprosto odlišnou hospodářskou politiku (MMT, koncept Vollgeld), které představím snad v některém z dalších článků.

Upravený příspěvek z konference „Daňový systém v České republice a jeho možné alternativy“

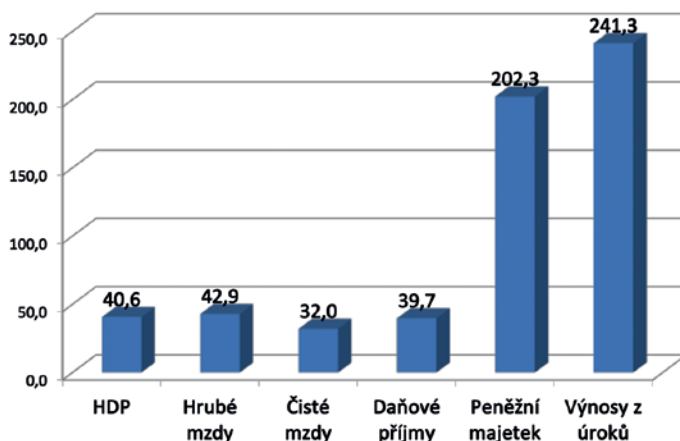
Daňovou politiku nelze oddělovat od monetární a hospodářské politiky státu

Květa Pohlhammer Lauterbachová

„Vzdání se privilegia emise peněz ve prospěch bank, které sledují jiné cíle, než obecně prospěšné fungování ekonomiky, aby si státy pak peníze od privilegiovaných půjčovaly a staly se jejich rukojmími, je hloupé, korupční nebo perverzní“.

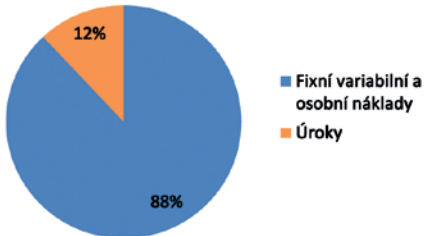
Měnová, fiskální a hospodářská politika spolu úzce souvisí. Proto je nutné posuzovat dopady jednotlivých politických rozhodnutí v celé své komplexitě. Je nesmyslem tvrdit, že rozhodnutí centrální banky nejsou politického rázu. Jenom jsou to rozhodnutí lidí, kteří nenesou politickou odpovědnost. Ve skutečnosti mohou ovlivňovat chod společnosti mnohem významněji, než samotní politici.

Růst- násobky ukazatelů 1950-2000 NSR

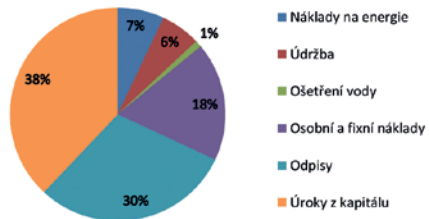


Ukázka podílu úroků v cenách

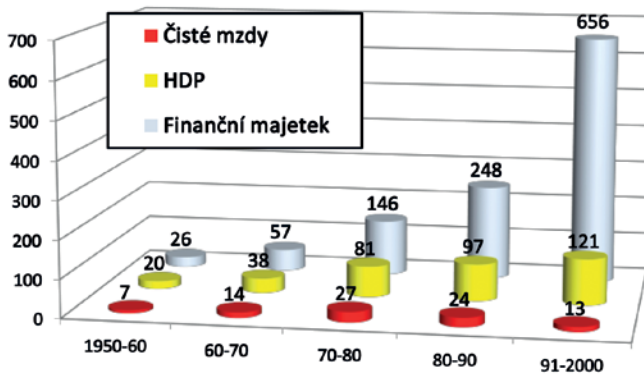
Podíl úroků v ceně odvozu odpadů



Podíl úroků na ceně pitné vody



Vodnatá hlava s velkými důsledky



Nejvýznamnější politickou silou je dnes v EU Evropská centrální banka, která politikou ne-

respektování svého právního statutu může zcela potopit veškeré snahy politiků stabilizovat veřejné rozpočty. Politika „záchranu eura“ nejenom že nevyřešila problémy jižní eurozóny, nýbrž přispěla k neúnosnému zvyšování daní, dalšímu hospodářskému propadu v těchto zemích, ale co víc: stahuje ke dnu i jinak dobře fungující severní ekonomiky. Trvalý deficit běžného účtu platební bilance jižních zemí, maskující svou rizikovou povahu přes systém zúčtování TARGET 2, který nebyl původně zamýšlen jako nástroj k dlouhodobému úvěrování deficitů platební bilance zemí odkázaných na import, může ještě stáhnout stále více ke dnu i tu zdravou část ekonomik, které na troskách eurozóny zůstaly.

Výsledek zvyšování daňové zátěže kvůli narůstání zadlužování států, orientované na odčerpávání zdrojů ze segmentu spotřeby obyvatel přes nepřímé daně, DPH, spotřební daň, ale i nové ekologické daně a především vysoké zdanění práce, jsou spolu osekáváním vládních výdajů hrobažem hospodářského růstu a jistou cestou, jak pád do neřešitelné dluhové pasti urychlit. A o to dnes jde:

1. Proč nelze nastartovat ekonomický růst cestou zvyšování daní a už vůbec ne splácením dluhů

- Kalouskův závod ke dnu: zvyšování nepřímých daní a snižování zdanění kapitálu dokonce až na zrušení daní z dividend, které se zdaňují u našich sousedů přímo u zdroje, nepřineslo vytožený příliv investic do země, ani oživení koupěschopné poptávky. Z definice HDP, kde je nejdůležitější složkou spotřeba obyvatel a důležitou složkou i vládní spotřeba, kde se šlo cestou škrtů, muselo být matematicky jasné, že tudy cesta nevede, a že ekonomický výkon země postavený pouze na přebytku obchodní bilance s minimální přidanou hodnotou, je v době nestability finančního systému krajně rizikovou strategií hospodářské politiky země. Zde se snad všichni kritikové shodnou.
- I kdyby stát zkrátil na polovinu své výdaje- jediná to cesta našich mainstreamových ekonomů -a chtěl splácet dluhy, nemohl by stejně růst nastartovat.
- Proč? Protože tím, že stát seškrtá výdaje a bude splácet dluh, (který byl z velké části vytvořen v mnoha zemích spekulativně díky nasazení pák ratingových agentur), dojde pouze k jednomu:

Jakmile začne stát dluhy splácet, ať už díky zdrojům získaným ze zvyšování daní nebo krácením státních výdajů, začnou peníze mizet z oběhu a není z čeho projekty na restart ekonomiky financovat.

V ČR je pouze 14% peněz v oběhu vytvořeno jako peníze centrální banky, 86% peněz je vytvořeno obchodními bankami jako „quasi“ peníze z dluhu.

SDDS - ANALYTICKÉ ÚČTY BANKOVNÍHO SEKTORU (peněžní agregáty a protipoložky) v mil.Kč, Střední peněžní agregát M2



Tvorbu těchto peněz už nemá centrální banka dávno pod kontrolou. Mobilizací zdrojů a splácením úvěrů množství peněz z oběhu mizí. Nedivme se proto, že dnes na každém rohu na spotřebitele číhají nástrahy v podobě nabídky na spotřební úvěr a Česká spořitelna cílí na finanční analfabety momentálně už tak primitivními prostředky reklamy jako je „Výprodej půjček do konce února 2014“!!

2. Zásahy zvenčí v globálně propojené neúměrně otevřené ekonomice s volným pohybem kapitálu neumožňují stabilitu a efektivitu fungování daňové politiky státu

Politika dumpingového nízkého zdanění kapitálu, zejména kapitálu neproduktivního, které žádné skutečné hodnoty netvoří -navzdory poměrně vysokým daním v sousedních vyspělých ekonomikách jako Německo a Rakousku, nepřinesla pro konkurenceschopnost ekonomiky vůbec nic. Tento neférový daňový závod ke dnu nejen že neumožnil po 25 letech existence postkomunistické reality konvergenci k hospodářské a sociální úrovni zemí, které nám byly vzorem v roce 1989, naopak nás od těchto zemí vzdaluje.

Zde musíme ovšem vidět, jakou cestou bylo této záviděníhodné, zejména německé konkurenceschopnosti, dosaženo: na konto postupné likvidace sociálního státu, snižování reálných mezd a likvidací plnohodnotných pracovních míst s přechodem na práci, která neumožňuje zajištění rodiny. A k tomu využitím levné práce z nových východních kolonií. Navíc politika vytvořila ideální podmínky proto, aby se díky systému účtování vnitropodnikových cen mezi matkou a dcerami mohly firmy podnikající v Česku vyhýbat placení přímých daní.

Nejde jenom o Česko. I ve vyspělých ekonomikách, kde se politici bránili dlouho přílišnému poklesu daňové kvóty, byla daňová politika ovlivněna přijetím neoliberální, globalistické doktríny, cílem které je likvidace možnosti rozhodovat o národní ekonomice a posílit moc nadnárodních koncernů. To je dnešní obraz strategie EU. A národní parlamenty se staly pou-

hými příkyvovači této politiky. Politika nedokázala reagovat tak, aby zabránila

- a) prudkému nárůstu spekulativních obchodů na finančních trzích za posledních 30 let, zneužití burzy v neprospěch reálné ekonomiky, protože obchody uzavírané v milióntinách sekund nejsou obchody, které by se týkaly chodu a financování podniků ve výrobní sféře, což je téma na samostatnou přednášku,
- b) stále rychleji se odehrávajícímu odčerpávání vytvořeného společenského produktu do rukou stále menší oligarchické skupiny, která využívá nejenom nízkého zdanění, nýbrž i volného pohybu kapitálu jako cesty do daňových rájů
- c) nárůstu chudoby ve většině zemí – nicméně zejména jižní euro zóny a zemí bývalého východního bloku,
- d) vzniku sociálních nepokojů vyplývajících z evidentní nespravedlnosti a hlavně oslabení reálných ekonomik na úkor spekulativního „finančního průmyslu“, Je absurdní, že si podnikatelé v reálné ekonomice neuvědomují, kdo je vlastně jejich skutečným nepřítelem, když se staví proti zavedení bankovní daně, daní z finančních spekulací či jiným sektorovým daním. Že jsou takoví ekonomičtí analfabeti, že nevidí, kam vede likvidace výrobní základny a reálné ekonomiky „finančním průmyslem“ po vzoru Velké Británie a USA,
- e) vytvoření finančních bublin, které destabilizují měny, včetně české koruny, které se prozatím nepřelévají v plné výši do cen (nízká koupěschopná poptávka), nýbrž do inflace dluhové, akciové a případně nemovitostní. Nicméně momentální miliardové sázky Warrena Buffetta a Georga Sorose na pád akciové bubliny jsou signálem, že krach je blízko. Máme se na co těšit!

3. Jak z tohoto marasmu ven? Ano daňové reformě, ale až po reformě měnového systému. To znamená:

- **Učinit přítrž zvláštnímu patologickému svazku mezi politikou a penězi**
- **Vypustit postupně finanční bublinu peněz vzniklých z ničeho, biblický milosrdný rok odpuštění dluhů**
- **Vytvoření finančního polštáře přes zdanění spekulací, daně z obratu kapitálu, odvody z vytváření stínově vytvořených peněz, zdanění velkých finančních majetků, internetová daň na spamy /90% kapacity internetu/.**

Opětovně se nacházíme v situaci, kdy se zestátnují, jak už pokolikáté v historii banky, místo aby za svá rizika, podvody a ztráty zaplatili cenu stejně jako ostatní subjekty, podnikající v ekonomice. Ztráty mají nést daňoví poplatníci.

Bylo by na čase po sto letech místo zestátnění bank „zestátnit peníze“. Aby to byla jedna skutečně „nezávislá emisní banka“, která bude emitovat do oběhu peníze – i ty, na které se při psaní Ústavy zapomnělo: tedy ty elektronické. Peníze, které budou veřejným statkem.

K tomu vedou 2 cesty, které mají společný základ:

3.1. Emise a stahování peněz musí být plně odděleny od poskytování úvěrů obchodními bankami.

Pak stát nebude hříčkou v rukou ratingových agentur a na daňové poplatníky nebude uvalována další neúměrná daňová zátěž. Především ale nebudou muset zachraňovat daňoví poplatníci banky svými vklady, což se rovná vyvlastnění. Směrnice EU už je připravena ve formě „Bail-In“: Nástroje, kdy mají být vklady využity k doplnění děr v bilancích bank, MMF dokonce tlačí na vyvlastnění 30% všeho finančního majetku.

Hlavně však v novém systému nebudou vklady znehodnocovány inflací v takové míře, jako je tomu dnes a vyhneme se období velkých boomů a velkých depresí.

3.2. Rozdělení bank na klasické obchodní a investiční, obnovení Glass-Steagalla akta.

Vklady občanů musí být chráněny, pokud budou bance svěřeny do úschovy. Ta si bude účtovat poplatek za správu majetku. Pokud ale svěří střadatel své peníze za účelem investování s cílem dosáhnout zisku, bude muset počítat s rizikem. Stává se dobrovolným „investorem“.

Modernizací současného měnového systému se zabývá evropská iniciativa Monetative. V podstatě se vychází z návrhů amerického ekonoma Irwinga Fishera 100% peníze, modifikované dnes do podoby tzv. „Vollgeld“ – „plnohodnotných peněz.“ Ve Švýcarsku se připravuje k tomuto tématu revoluční referendum, E-republika přináší průběžné informace a kampaň k referendu v 5 minutách, lze shlédnout zde:

Resumé:

Nemá smysl hovořit o reformě daňového systému, který už dávno neodpovídá stupni rozvoji výrobních sil a je jakýmsi překonaným zombie 20. století, pokud nepřekonáme současnou záměrně vyvolanou dluhovou a finanční krizi v okruhu západní civilizace. Tato cesta je známá a je možná: přes reformu peněz a jejich funkcí jako média ke zprostředkování transakcí v reálné ekonomice, tedy peněz jako veřejného statku. Vyhneme se období velkých depresí a velkých boomů, ze kterých profituje 1%. Pokud se nepoučíme z I. a II. světové války a nepřistoupíme k reformě světového finančního systému v několika krocích, trvajících minimálně 15 let, je další světová válka nevyhnutelná.

Autorka je ekonomka

O přístupu KSČM k daním a možné alternativy

Jiří Dolejš

Změna daní není klíčovým tématem nové vlády Bohuslava Sobotky. Programové prohlášení pouze pamatuje na zvýšení efektivity výběru a zmiňuje jen dílčí korekce systému (zdanění hazardu, nižší DPH na léky, mýtný systém, popř. znovuzavedení zelené nafty). Na rozdíl od kabinetu ODS (viz agenda Modrá šance a ODS Plus) žádnou daňovou revoluci nechystají. Spíše půjde o vládu hasičů požárů, které způsobily vlády předcházející.

Debata o hlubších změnách je přesto potřebná, ovšem o takových, které by odpovídaly fázi ekonomického vývoje a byly reálné i pro širší a stabilní politický konsensus. Nestabilita daňových zákonů působí totiž negativně. Důležitý je národohospodářsky komplexní přístup, protože se u daní potkávají nejen fiskální, ale i sociální, ekologické a dokonce mezinárodní problémy jako je harmonizace daní v EU a fiskální unie. Při řízení deficitu pak je důležité vnímat různé možnosti poměru příjmových a výdajových opatření.

Vystupuji v politické části dnešního panelu. Politické přístupy k daním se liší v principech - zatímco pravice v rámci politiky minimalizace státu usiluje o menší daňové břemeno a spravedlnost vidí v rovné dani (v tom se paradoxně mohou liberálové blížit libertinským konceptům daňové spravedlnosti), levice více zdůrazňuje daně jako nástroj mírnění sociálních rozdílů a kvalitního zajištění veřejných služeb. Ekonomové se pak zabývají vztahem daní k ekonomickému růstu a k regulační roli daní (investiční pobídky, vliv na strukturu). Posilování fiskální kapacity státu nemůže odhlížet od ekonomické úrovni země a od otázky optima daňového břemene. bez ohledu na to, že exaktní vrchol tzv. Lafferovy křivky se v různých podmínkách může velmi lišit.

První východiskem pro koncipování daňového systému je rozsah vybraných daní, tedy cíl v podobě podílu vybraných daní na HDP, tzv. daňová kvóta. Nižší podíl mají spíše zaostalejší země Průměr složené daňové kvóty v EU se pohybuje kolem 38-39 %. Švédsko má 45 %, Francie 42 %, naopak Rumunsko a Litva jen 27 %. Ekonomická úroveň ČR je podprůměrná, proto asi těžko dnešní kvótu cca 35% výrazně zvyšovat, přesto že by si to levice politicky přála. Proto je střednědobým cíle kvóta snižovat, a soustředit se na její strukturu, tedy racionalizovat daňový mix z pohledu potřeby fiskálního plánování...

Daňové alternativy se často kriticky vymezují vůči politice daňového dumpingu. Kriticky varují před touto formou dosahování konkurenceschopnosti (typické zejm. pro posttransformační země) a uvádějí jako argument blahobyt zemí s vyššími daněmi. Tady je třeba říci, že v otevřené ekonomice je vždy možná migrace kapitálu a ten ve svém rozhodování bude odlišné daňové náklady vždy zohledňovat. Takže je možné tento fenomén pouze tlumit (omezováním

stínových aktivit a využitím jiných faktorů konkurenceschopnosti). Mezinárodně jednotné sazby daní jsou zatím nereálné.

V diskusi o nastavení daní jde samozřejmě o konkrétní konstrukci daní a dopad celkového daňového břemene. Daňová báze se mění zejm. pod vlivem různých odpočtů a úlev. Audit těchto výjimek je jistě na místě, ale nelze o nich hovořit jako plevelu – jsou významný, regulačním nástrojem (viz investiční pobídky i přes kritiku pobídkové byrokracie) Jen je dobré odstranit jejich rozpornou strukturu – např. otázka daňové podpory finančních produktů (hypotéční úvěry, stavební spoření, důchodové připojištění), kdy tato podpora nesměruje jen k sociálně slabým a slouží i k podpoře podnikání ve finančním sektoru.

Problémem současné daňové struktury je že dlouhodobě klesá zdanění kapitálu a korporací. Při porovnání srovnatelného ukazatele zdanění (Implicit Tax Rates, ITR) tak v EU je zdanění kapitálu 23% a v ČR jen 16%. Přesto že u nás vládla pravice tak zvyšovala daně a to zejm. cestou zdanění spotřeby, zejména DPH). V roce 2000 činila u nás ITR 18%, dnes už je na více jak 22%. U zdanění práce jsme cca na průměru, ITR zvyšují vyšší sociální odvody.

Z toho vyplývá cíl především zastavit přesun daňové zátěže na nepřímé daně a obnovit progresivitu u přímých daní. Cíl vrátet DPH k roku 2007 je podmíněn hospodářským oživením a dostatečným výnosem přímých daní (zejm. koporátních). Korekce spotřebních daní dolů jsou limitovány nízkou cenovou elasticitou.

Speciální téma je zdanění ve finančním sektoru – vedle korporátní daně pro velké firmy tu připadá v úvahu speciální sektorová daň. Může jít o daň z finančních transakcí (FTT) nebo daň ze zisků a odměn (FAT) popř. daň z bankovního majetku (bank tax). Tady je důležité podobné daně uvalit v koordinaci se zahraničím, tedy alespoň v rámci EU. Zdanění kapitálu se týkají i politické požadavky na osvobození od zdanění úroky z vkladů obyvatelstva a naopak na obnovení zdanění dividend.

KSČM se snaží o realistický přístup ke zdanění OSVČ, které je a vždy bude poněkud odlišné od odvodů zaměstnanců. Nelze házet všechny do jednoho pytle a dělat z nich parazity. Propad příjmů v posledních letech souvisí s tím, že malé firmy jsou citlivější na recesi a zdražování. Nedělejme z OSVČ polštář na tlumení problémů jen proto že chybí odvaha řešit velké firmy. Je na místě optimalizace, nikoliv redukce daňových paušálů. A i když souhlasíme se zpřísněním evidence plateb, upozorňujeme, že samotné zavedení registračních pokladen nepostihne „dohody“ mezi příjemci a plátcí služeb, neřeší manipulaci s fiskální pamětí a fiskální efekt nebude veliký. A otázku sociálních odbodů OSVČ bude třeba řešit postupnými kroky.

Samostatným problémem je podpora ekologizace daňového systému. Tady jde o to aby „zelené“ daně byly v souladu se sociálními cíli (viz tzv. rudozelený program KSČM).. Tedy aby jejich břemeno nedopadalo na ty, kteří se nemohou bránit Tyto daně jsou fiskálně neutrální (nezvyšují celkovou míru zdanění), z jejichž výnosu jsou financovány „zelené“ programy a nikoliv díry ve veřejných financích. U spotřebních daní z PHM jde o směřování většího výnosu na dopravní infrastrukturu. Pokud jde o uhlíkovou daň a stanovování tzv. uhlíkových rozpočtů, tak způsobem, který nebude ranou konkurenceschopnosti českého průmyslu.

Dalším problémem je decentralizace daňového systému v souvislosti se strukturou veřejné správy, především je to otázka rozpočtovém určení daní (RUD) a v jaké míře posílit vazbu daní na místo jejich tvorby a přitom zachovat možnost vyrovnávat objektivní rozdíly v daňové výnosnosti jednotlivých regionů a obcí. Stát dnes obdrží 75% daňového inkasa, ÚSC zbylých 25%. Vzorec na sdílení daní v územních samosprávách nikdy nebude uspokojovat všechny a je to velké politikum. Ale RUD nevytvoří nové příjmy, je jen o dělení stávajícího koláče. Zvažuje se také posílení Státního fondu dopravní infrastruktury (SFDI) a také veřejného zdravotního či důchodového pojištění ze spotřební daně.

KSČM při úpravách RUD podpořila zvýšení podílu výnosu pro obce a nastavení koeficientů pro podporu nejmenších obcí. Jsme za odpovídající ekonomickou sílu daňových příjmů krajů ale nepodporujeme otázku samostatných krajských daní. Současně chceme do budoucna zachovat jednotný systém daňové politiky (nepodporujeme pokusy o decentralizaci financování u školství a dopravní infrastruktury) a dál výrazněji přitom nesnižovat podíl centrálních financí na celkových příjmech státu (znamenalo by to redukcí národních dotačních programů). Bohaté země s vyspělým územním členěním (např. Německo) si mohou dovolit vyšší podíl sdílení daní v regionech, my dosud nikoliv.

V oblasti daňové správy bude nejdříve nutné ujasnit si budoucnost jednotného inkasního místa (JIM). Skutečná daňová mezera s liší od objemu daňových úniků. Účinnější daňová správa souvisí nejen s právními nástroji ale také s kapacitou finančního úřadů. Kvalifikace a motivace zaměstnanců FÚ váže na připravovaný služební zákon. Uvědomme si že drtivá část daňové optimalizace je legální, než se prokáže opak, to platí i pro prokázání zneužívání ekonomické síly a falešně deklarovaných cen. Rychlé omezení daňových úniků v kardinálním řádu proto není pravděpodobné. Je to dlouhodobý a trvalý úkol.

Autor je poslanec a ekonomický expert KSČM

Lidská společnost digitálního věku

Ivo Vašíček

Produkce zdrojů se neustále zdokonaluje. Mění se struktura lidských činností a roste produktivita. Kdysi se většina lidí živila zemědělstvím, později průmyslovou výrobou. Dnes se stává hlavní aktivitou (nejčastějším zaměstnáním) oblast informačních a komunikačních technologií.

Uspořádání státu, fiskální a daňová politika odpovídají podmínkám průmyslové doby. Současné problémy států se zadlužováním vyplývají zejména z této zaostalosti. Současný daňový systém se do značné míry opírá o zdanění lidské práce. Od výše mzdy odvozuje stát nejen mzdy, ale i sociální a zdravotní pojištění.

Rostoucí produktivita způsobuje, že pro výrobu stejného množství zdrojů je zapotřebí stále méně lidské práce. Proto i v době hospodářského růstu stoupá nezaměstnanost.

Cílem technologického vývoje je úplné nahrazení lidské práce prací strojů. V současném uspořádání pravidel života ve společnosti však nelze tento cíl realizovat.

Současná společnost je založena na motivaci finančním ziskem. Kvůli tvorbě zisku jsou lidé, na kterých firmy nedokáží vydělat odstavování od přístupu ke zdrojům.

Problém je v zažitých chybných paradigmatech. Přestože dnes produkujeme přebytek všeho a firmy mají nevyužité výrobní kapacity, pořád si politici a zatím i veřejnost myslí, že je zapotřebí více pracovat. Přitom nikdo nedokáže vysvětlit, kdo by si tu práci navíc koupil. Skutečným řešením je pravý opak – LIDÉ MUSÍ PRACOVAT MÉNĚ.

Podobný problém řešila lidská společnost na konci devatenáctého století. Tehdy vlivem průmyslové revoluce prudce vzrostla produktivita a lidí na práci byl přebytek. Problém vyřešilo až zkrácení pracovní doby na polovinu.

Domnívám se, že už dnes technologický stav umožňuje, aby většina lidí vůbec nepracovala. Dokud si tyto skutečnosti nepřipustíme a nezačneme je řešit, budou státy na daních vybírat stále méně a nezaměstnanost bude v desítkách procent.

Vzhledem k tomu, že se často setkávám s hláškami typu „všechno jsme prožrali“, „musíme víc makat, abychom se uživilí“, připomenu pár faktů z roku 2012. Při HDP přes 3,8miliardy Kč jsme vyvezli produkci za více než 2miliardy Kč. Výsledná obchodní bilance byla + 350 miliard. Vytvořili jsme za víc, než jsme spotřebovali. Přesto se stát i lidé zadlužili. Hrubý zisk firem vzrostl přes 900 miliard Kč.

Je proto důležité uvědomit si, že nemáme problém s tvorbou zdrojů, ale s tím že nás řídí banky a finanční instituce. Lidé nespotřebovávají peníze, ale zdroje. Peníze jsou prostředek, který se lidem vymkl z rukou. Řízením oběhu peněz je rozhodujícím způsobem řízen přístup ke zdrojům. Celá krize je pouze virtuální a je přirozeným tlakem trhu na odstranění lidí a jevů, které nepřinášejí finanční zisk. Pro mne jsou trh a zisk pouhým prostředkem, nikoliv smyslem života, jak nás to učí současná propaganda.

Řešení spatřuji ve změně fiskálních a měnových kompetencí a zavedení VŠEOBECNÉHO NE-PODMÍNĚNÉHO PŘÍJMU. Při vyslovení této teze okamžitě nastává povyk a plno námitek, že nikdo nebude dělat a kde na to vezmeme peníze. Já odpovídám: „Je opravdu nutné, aby na nás někdo vydělával téměř bilion Kč ročně?“

Situaci lze řešit příslušným zdaněním a fiskálně. Daně z příjmu by bylo nevhodnější úplně zrušit a opřít se o daně zisku, majetkové daně, účelové a korporátní daně. Kvantitativní uvolňování lze provádět i formou přímé distribuce peněz lidem.

Piráti nechtějí realizovat zbrkle a bez rozmyslu nějaká z výše uvedených opatření. Vnímám však nutnost zbavit se paradigmat a začít o funkčních řešeních diskutovat a kvalitně je navrhnout.

Současný stav nemá žádné řešení, protože pokud budeme věci dělat pořád stejně, budeme dosahovat stejných výsledků. A současné výsledky jsou takové, že posloucháme banky a držitele kapitálu a omezujeme produkci a životní úroveň, aby se na nás dalo vydělat.

Autor je ekonomický expert České pirátské strany

Úskalí družstevního podnikání v dnešní ČR

Marta Bayerová

V aktuálním programu KSČM se zdůrazňuje, že, cituji: „Strategickým cílem KSČM je socialismus, demokratická společnost svobodných, rovnoprávných občanů, společnost politicky a hospodářsky pluralitní, postavená na maximální občanské samosprávě, prosperující a sociálně spravedlivá, pečující o zachování a zlepšování životního prostředí, zabezpečující lidem důstojnou životní úroveň a prosazující bezpečnost a mír.“

Cílem českých komunistů je tedy společnost s pluralitou vlastnictví. Uvědomujeme si totiž, že téměř plošná likvidace i malého soukromého vlastnictví v poválečném Československu byla chybou. A budiž tu připomenuto, že od poloviny osmdesátých let minulého století, tedy ještě před zásadní systémovou změnou v naší společnosti, docházelo k uvolňování prostoru i pro malé soukromé vlastnictví. Tím se tehdy mělo na mysli vlastnictví určené k podnikatelské činnosti. Tady něco obdobného, co po celou dobu její existence fungovalo například v Německé demokratické republice.

Musím však přiznat, že v rámci obecné shody v KSČM na pluralitě vlastnictví, existují vnitrostranické diskuze o tom, která forma společenského vlastnictví má v budoucí společnosti dominovat. Vyhraněně a zjednodušeně řečeno, jde o dlouholetý spor o to, zda to má být vlastnictví státní či samosprávné. Stoupenci státního vlastnictví argumentují zejména potřebou centrálního aparátu, který musí ekonomickou činnost řídit, koordinovat a kontrolovat. Stoupenci samosprávného vlastnictví se však obávají, že dojde opět k vytvoření jakési svérázné skupiny řídicího aparátu, který bude mít své vlastní zájmy, odtržené od zájmů pracujících. Ty diskuze jsou samozřejmě daleko složitější a mnohdy jsou i výrazem odlišného pohledu na naší předlistopadovou minulost uvnitř KSČM.

Co se týče postojů KSČM v otázkách ekonomické demokracie a forem vlastnictví, tak ty jsou průběžně projednávány i na zasedáních nejvyšších stranických orgánů. Samostatně se touto problematikou zabýval například Výkonný výbor ÚV KSČM zhruba před třemi roky a přijal následující doporučení:

- zastavit dalších privatizace státního a ostatního veřejného majetku, které jsou v rozporu se zájmy ČR popř. příslušného kraje či obce, řádně spravovat portfolio státních majetkových podílů a nekalkulovat s jednorázovými mimořádnými privatizačními příjmy
- uskutečnit odkup akcií státem ve strategické oblasti (energie, spoje, veřejná doprava, voda, kanalizace, těžba surovin)
- podporovat zakládání podniků s většinovým podílem státu či obcí a krajů ve stra-

- tegických oblastech národního hospodářství a služeb
- podporovat odkup krachujících podniků v perspektivních rozhodujících odvětvích národního hospodářství
 - zřídit veřejné fondy hospodářské rekonstrukce pro strategické řízení veřejných investic
 - zvýšit státní dohled nad bankovníctvím
 - vytvořit českou banku s rozhodující majetkovou účastí státu za účelem poskytování finančně dostupných, garantovaných půjček a úvěrů podnikatelům
 - zvážit zvýšené odvody ze zisku z klíčových státních podniků (např. ČEZ)
 - nepřipustit neúměrné platy a odměny vysokých manažerů v podnicích s majetkovou účastí státu, a vysokých úředníků ve státních úřadech a veřejné správě. Jejich odměny vázat pouze na kladné výsledky hospodaření
 - zachovat průběžný, státem garantovaný důchodový systém a odmítnout pokusy o privatizaci důchodového pojištění; penzijní připojištění umožnit nadále na dobrovolném základě s možným příspěvkem zaměstnavatele
 - nepřipustit další privatizaci zdravotnických zařízení a záchranné služby
 - zachovat rozhodující podíl státu a územně samosprávných celků (krajů a obcí) ve školství
 - výrazná podpora státu družstevními formám vlastnictví.

Můžete samozřejmě namítnout, že KSČM výše uvedená opatření v praxi neprosadila. To však bylo dáno i způsobem, jakým tehdejší pravicová vládní koalice přistupovala k návrhům zákonů z řad opozice. Návrhy zákonů KSČM, ať již samostatných, či společných s ČSSD, většinou neprošly ve Sněmovně ani prvním čtením. Až příliš se taková opatření týkala bytostných zájmů kapitálu.

Závěrem k této části mého vystoupení si tak dovoluji konstatovat, že v KSČM je ekonomická demokracie chápána nejen jako možnost tlumení rozporů mezi prací a kapitálem v rámci stávajícího systému, ale také jako základ jeho alternativy. Chápeme, že politická demokracie je bez demokracie ekonomické neúplná.

A nyní mi dovoluji pár poznámek k mým zkušenostem ze snah o podporu samosprávného či družstevního vlastnictví v našem regionu.

Jak jistě víte, Znojensko patřilo v druhé polovině minulého století k nebohatším regionům tehdejšího Československa. Dominovalo mu zejména zemědělství a v jeho rámci zvláště vinařství a pěstování okurek či meruněk. Bylo tu bezpočet zemědělských a zpracovatelských družstev. Říkávalo se dokonce, že na Znojensku bylo již tehdy nejvíce milionářů v zemi. Ty miliony měli z tvrdé práce na úrodné zemi.

Dnes je Znojensko jedním z nejchudších regionů v České republice. V Jihomoravském kraji jsme dlouhodobě okres s nejvyšší nezaměstnaností. K 31.3. tohoto roku byla u nás nezaměstnanost ve výši 12%. Řadíme se tak hned za některé regiony ze Severočeského a Moravskoslezského kraje. Máme však u nás i obce, v nichž je míra nezaměstnanosti kolem 50%.

Většina zemědělských i zpracovatelských družstev zanikla. Buď se rozpadla, či byla postupně privatizována a transformována na společnosti s ručením omezeným či na akciové společnosti. Na Znojemsku fakticky zanikl zpracovatelský sektor. Zemědělství ovládá několik jednotlivců či firem.

Problém je také v tom, že ani malí pěstitelé nemají komu své produkty prodávat, protože bývalé výkupny již v regionu neexistují a ty mimo region jsou napojeny na velkopěstitelé. Ti z vás, kteří do Znojma občas zajedete, víte, že na silnici od Jihlavy jsou při vjezdu do města stánky, kde se místní produkty prodávají. Majitelé těchto stánků jsou také asi jediní, kteří od jiných pěstitelů jejich produkty vykupují.

Za této situace jsme se ve spolupráci s lidmi z Alternativy Zdola pokoušeli založit u nás pěstitelsko-distribuční družstvo, jehož smyslem by bylo zajistit odbyt produktů malých pěstitelů mimo Znojemský region. Naše zkušenost však byla veskrze negativní. Naráželi jsme na bariéru nedůvěry. A nutno říci, že nedůvěry oprávněné.

Vyslechli jsme si mnoho příběhů o tom, jak byli naši pěstitelé v podobných projektech se zlým úmyslem podvedeni, nebo to prostě z nějakých důvodů nevyšlo. Přitom pěstování čehokoliv stojí nejen čas, práci a peníze, ale vyžaduje i „spolupráci“ přírody. Je to zkrátka záležitost i riziková. A když se vše povede a odběratel vám za produkty nezaplatí, nebo si pro ně prostě nepřijede, tak do toho příště nepůjdete.

Abych ale uvedla i spíše výjimečný příklad pozitivní. Byla jsem u toho, když se obnovovalo na družstevním principu konzervování okurek ve Znojmě. Družstvo však vzniklo z lidí, kteří již před tím byli členy Občanského sdružení Znojemské okurky a téměř všichni původně v oboru pracovali. Znali se dlouhodobě, byli to profesionálové a navzájem si věřili. Družstvo Znojemská okurka bylo prosperujícím podnikem, ačkoliv nyní musí řešit problémy spojené s úmrtím jednoho z jeho zakládajících členů. Zpracovatelská kapacita je však stále příliš malá na to, aby dokázala výrazněji povzbudit pěstování okurek na Znojemsku.

Jsem stále zastáncem společenského vlastnictví, fandím aktivitám na podporu družstevnictví a dalších forem samosprávného vlastnictví, ráda a z přesvědčení se do nich zapojuji. Současně však nelze nevidět, že v naší společnosti došlo k ohromné společenské atomizaci. Lidé jsou zahnaní do životních situací, v nichž musí věnovat téměř veškeré své síly na ochranu vlastních zájmů, zájmů svých rodin. A to v prostředí, v němž jsou tak výrazně přítomny chamtivost, dravost, korupce i sofistikovaný organizovaný zločin.

Je jistě hrozné, že se během minulých let ztratily v naší zemi majetky za biliony korun. Ještě horší však podle mne je, že byla vytunelovaná důvěra mezi lidmi. Za těchto podmínek usilovat o propagaci a obnovu družstevního či samosprávného vlastnictví je běh po dlouhé trati. A já si velmi vážím toho, že mohu být na této trati s vámi.

Autorka je senátorkou za KSČM

Skutečná alternativa: Ekonomická demokracie

Jeremie Bedard-Wien

Před třemi lety jsem byl v Zucottioho parku na jižním konci newyorského Mahattanu svědkem toho, jak se z popela ekonomické krize zrodilo první americké sociální hnutí po roce 2008. Jeho název Occupy Wall Street se později stal značkou používanou tisíci skupin, projektů a hnutí v celé Severní Americe. Jen jeden blok od centra světových financí stovky demonstrantů po týdny odolávaly větru, dešti i častým policejním zásahům. Tu noc, kdy jsem se k nim připojil, byl Zucottioho park v obležení již druhý měsíc.

Kemp byl precizně uspořádaný. Každý den se konalo valné shromáždění, které přidělovalo úkoly pracovním skupinám. Jedna se starala o kuchyni a krmila stovky účastníků okupace, z nichž někteří neměli kromě parku jiný domov. Další skupina provozovala knihovnu, ve které si mohli lidé knihy půjčovat i vyměňovat. Někteří dobrovolníci vítali nově příchozí účastníky demonstrace. Vedle aktivistů, jež byli v kempu od prvního dne, procházeli parkem také zvědavci jako já, aby na vlastní kůži okusili, jaké je okupovat Wall Street.

Spacák jsem si rozložil uprostřed tábořiště, kde jsem potkal pár studentů z nedalekého New Hampshiru. Povídali mi o tom, kolik je stojí studium na filozofické fakultě – platili 19 000 dolarů ročně a peníze si půjčili s vysokými úroky od banky Fannie Mae, kterou nedávno zachránila od krachu státní finanční injekce. Ostatní rozhovory zněly velmi podobně. Namísto zapálených aktivistů bojujících za světovou spravedlnost jsem našel Američany různého věku a původu, které do Zucottioho parku přivedlo rozhořčení z politicko-ekonomického řešení krize.

Brzy začalo pršet, a protože policie nedovolila v parku stavět žádné konstrukce včetně stanů, mohli jsme jen doufat, že se v noci vyjasní. Další ráno mě vzbudil ruch Manhattanu – taxíky, spěchající lidé, policejní sirény a neustálý hukot motorů. Šel jsem se podívat do kuchyně, kde se zrovna podávala zmrzlina darovaná firmou Ben and Jerry, největším výrobcem této pochutiny ve Spojených státech. U parku zastavovaly autobusy plné turistů, kteří si dychtivě fotili spící obyvatele kempu.

Když jsem se vrátil z kuchyně, spacák byl pryč a mnou začal prostupovat chlad pozdního říjnového rána. Okupace měla vytvořit nový svět, ale já jsem se asi nikdy v životě necítil tak utlačený, jako při ní. Radikální odpověď na kapitalismus vymknutý z kloubů byla neúměrná jeho síle – stovky lidí stojících v parku obklopeném mrakodrapy vysokými stovky metrů. Se zvláštním pocitem jsem sednul na autobus a zamířil zpět do Montrealu.

Kemp na Wall Street vytrval do zimy a ostatní okupační shromáždění v Severní Americe byly postupně rozpuštěny policií.

Co si po třech letech pamatujeme z Occupy Wall Street? Zřejmě nejsilnějším symbolem pocházejícím z té doby je heslo „My jsme 99%“, které rozšířil antropolog David Graeber, jeden ze zakladatelů hnutí. Před začátkem Occupy Wall Street Graeber rozesílal e-maily, ve kterých vysvětloval, co oněch 99% znamená. Slogan nelze chápat jako odkaz na určitou společenskou třídu a není ani založený na přesných statistických údajích. Graeber napsal v roce 2011: „Obě strany (demokracie a republikáni) vládnou ve jménu 1% Američanů, kteří si přivlastňují výnosy z ekonomického růstu; jsou jediní, kteří se už úplně vzpamatovali z následků ekonomické krize roku 2008; jsou to právě oni, kteří ovládají politický systém a téměř veškeré finanční bohatství. Pokud tedy obě strany zastupují 1%, my zastupujeme zbylých 99% těch, jejichž životy byly z rovnice vypuštěny.“

Předmětem mého dnešního vystoupení není hnutí Occupy Wall Street, budu se spíše zabývat tím, co vedlo a ovlivnilo utváření sociálních hnutí po recesi v roce 2008. Americká demokracie je v krizi, takže nebere v potaz zájmy nás „99%“. Připomenu návrhy a modely formulované po ekonomickém krachu, které mají přispět k vyrovnání mocenské rovnováhy a obnovení funkční ekonomické demokracie. Doufám, že svým severoamerickým náhledem a zkušenostmi přispěji k debatě mezinárodního významu.

Nejprve bych se však rád vrátil zpět k mrazivému ránu v Zucottího parku a hrozivému pocitu hmyzu uvízlého v pekelném finančním soukolí. Ekonomická demokracie posiluje politickou demokracii, ovšem ani jedno neexistuje ve Spojených státech, které jsou ukázkovým příkladem závažně selhávající demokracie. Nikde na světě nejsou občané tak kráceni na svých právech na informace, nemohou ovlivňovat a vést k odpovědnosti ty, kteří prohlašují, že je zastupují. Nikde jinde nejsou lidé do takové míry omezováni v rozhodování o dění na pracovišti, o tom, kam jsou investovány jejich úspory a za co se utrácí peníze vybrané na daních. Ve Spojených státech nevládnou na žádných úrovních lidé, ale peníze.

Podívejme se na jeden z do očí bijících příkladů: zvolení Baracka Obamy prezidentem v roce 2008. Obvykle si na tyto volby pamatujeme jako na chvíli změny, konec osmi katastrofálních let vlády republikánů, za kterými zůstaly statisíce mrtvých v Iráku. Cyničtější z vás by dnes řekli, že za posledních 5 let se změnilo jen málo. Barack Obama se po obě volební období soustavně drží v kolejičích po svém předchůdci. Během kampaně ukončené 4. listopadu 2008, kdy se Američané rozhodli pro změnu, demokraté a republikáni utratili celkem téměř dvě miliardy dolarů. Některé prostředky pocházely od malých dárců, ale naprostá většina byla věnována soukromými přispěvateli.

Legislativa upravující výdaje kampaní je ve Spojených státech zvláště nedostatečná a je nadále oslabována. Dovoluje korporacím ovlivňovat politické soupeření silou desítek milionů dolarů, jež proudí přes takzvané Nad-politické akční výbory (Super Political Action Committees, zkráceně Super PACs). Ty podléhají jedinému zákonnému omezení, které jim zakazuje spolupracovat s politickými stranami. Za to ale mohou utrácet ohromné částky ve prospěch i na úkor kandidátů, většina peněz tedy padne na reklamu v médiích. Mezi hlavními dárci akčních výborů jsou finanční, energetické a fosilní korporace nebo zdravotní pojišťovny. Tyto instituce jsou široce kritizovány aktivisty. Komik Stephen Colbert dokonce založil výbor posměšně nazvaný „Američané pro světlejší zítřky, zítra“. Zítřek má teprve přijít. Výkonné výbory fungují jen proto, že jsou důležitou součástí systému ovládaného velkými penězi.

Po volbách firmy investují značné částky do lobbingu. Obchodní komora Spojených států utratila od roku 1998 za ovlivňování volených představitelů víc, než miliardu dolarů. V zemi, kde si mohou o veřejném zdravotnictví nechat jen zdát, vynaložila Americká lékařská asociace ve stejném období na lobbování přes 300 milionů dolarů. Celkové výdaje v sektorech financí, pojišťovnictví a nemovitostí dosáhly od roku 1998 výše 6 miliard dolarů. Tyto astronomické sumy zajistily, že změna s Barackem Obamou nepřišla. Veškerá rozhodnutí jeho administrativy totiž podléhají vlivu soukromého sektoru, který se může v případě hrozícího krachu spolehnout na státní podporu. V závěru předvolební kampaně se Obama setkal se zástupci předchozí vlády i se svým protivníkem Johnem McCainem. Spěšně odsouhlasili finanční injekci o objemu 700 miliard dolarů, která měla zachránit potápějící se banky a automobilový průmysl. Američané dodnes platí za nezodpovědné hospodaření AIG, Lehman Brothers, Fannie Mae či Freddie Mac. Kdo stál za tímto krokem? Bývalí vysocí čínovníci bankovního sektoru Henry Paulson a Ben Bernanke.

Co může běžný občan dělat v tak pokřivené demokracii? Nejspíš jen chodit co čtyři roky k volbám. Nebo nemůžeme ani to? Během kampaně v roce 2008 se republikáni zasadili o omezení financování komunitních organizací, které pomáhají rozšiřování voličských registrací v chudých, zejména afroamerických oblastech. Nejvyšší soud USA před rokem zrušil ustanovení Zákona o volebním právu (Voting Rights Act), které bylo v roce 1965 prosazeno hnutím za občanská práva. Ustanovení umožňovalo federální vládě dohlížet na průběh voleb v jednotlivých státech, aby nedocházelo k diskriminaci. Jeho vypuštěním soud dovolil státům amerického jihu opět vylučovat některé sociální skupiny z demokratického rozhodování.

I kdyby registrace voličů probíhala správně, proč bychom měli volby považovat za smysluplný politický nástroj v systému, kde je s hlasy nakládáno jako se zbožím v rukou politických marketérů a akčních výborů? Američané si začínají uvědomovat, že pokud chtějí o politice skutečně rozhodovat a vymanit se z nadvlády 1% nejbohatších, tak se budou muset organizovat mimo současný systém. Hnutí Occupy Wall Street nabídlo svou vizi ekonomické demokracie jako jednu ze zajímavých odpovědí na krizi současného nedemokratického uspořádání společnosti.

Základním kamenem Occupy byla myšlenka radikální demokracie. Podobně jako další hnutí v minulosti se snažilo jít příkladem a skrze předání odpovědnosti účastníkům za rozhodování o veškerém dění v táboře ukázat, jak malý vliv máme my obyčejní občané. Hnutí tak překročilo tradiční rámec občanské společnosti, bez čehož by nedokázalo upoutat dostatečnou pozornost na nepravděpodobnost vyplácení státní podpory krachujícími korporacím i nedostatek nástrojů, kterými by Američané mohli škodlivou politiku změnit. Protestní kempy bychom měli chápat jako předzvěst reform, o které se zasazují. Jedním z radikálně demokratických postojů, ke kterým se Occupy Wall Street hlásí, je neexistence vedoucích či manažerských struktur. Každý večer se aktivisté scházeli na valném shromáždění, při kterém se společně ohlédlí za uplynulým dnem, stanovili priority na zítřek a hovořili o středně i dlouhodobých výhledech.

Kde jinde, než v sociálních hnutích, můžeme vidět tyto přístupy v praxi? Odpověď leží v kolektivní síle pracujících organizovaných v odborech. V posledních letech však severoamerické odbory ztrácejí na síle i vlivu. Otevřené střety vystřídal konsenzuální kolektivní vyjednávání.

V Německu a jiných zemích jsou zaváděny postupy co-managementu a představitelé odborů jsou jmenováni do řídicích rad korporací, které je zaměstnávají. Takové způsoby řízení mohou Evropanům připadat jako zcela běžné, ovšem v Kanadě a na severu Spojených států neexistují. Americké odbory čelí dosud nevídanému útoku, některé státy totiž prosazují úpravy pracovního práva, které vylučují zaměstnance z přímé účasti na kolektivním vyjednávání. Mohou si namísto toho pouze zvolit, zda se po zaplacení poplatků stanou členy odborů. Tlak na oslabení organizace pracovníků je tak silný, že se na sto tisíc odborářů jalo po několik dní okupovat budovu kapitoly ve Wisconsinu. Přestože se jednalo o největší protest v dějinách státu, tak politici nikdy neuznali jeho legitimitu. Namísto toho byl potlačen násilným policejním zásahem.

Demokracie je sice na amerických pracovištích vzácným úkazem, ale ve světě můžeme nalézt dostatek propracovaných modelů družstevní organizace vlastnictví a práce. Družstva působí na různých úrovních, od malých kaváren až po španělskou (pozn. přek. baskickou) korporaci Mon-dragon, která zaměstnává přes 80 000 lidí v různých oborech.

Změna legislativy týkající se krachu a reorganizace soukromých firem může být jedním ze způsobů, jak posílit družstevnictví v Severní Americe. Když například některá korporace uzavře továrnu, tak může rozprodat aktiva a dát výpověď zaměstnancům i navzdory výhodnosti jejího případného zprovoznění. Měli bychom hledat alternativy. Pracovníci by měli mít místo vyhazovu možnost převzít výrobní infrastrukturu ponechanou korporacemi napospas. To by mohlo přinést posun v chápání vlastnictví blíže ke skutečné ekonomické demokracii v Severní Americe.

Následovat by mohla podpora veřejného vlastnictví finančních institucí. Jak jsem již poznamenal, vláda Spojených států odvrátila krach finančního průmyslu bez souhlasu veřejnosti a na úkor 99%. Státní investice byla příležitostí, jak vynutit změnu struktury managementu, podrobit firmy veřejnému dohledu a oddělit investiční od komerčního bankovníctví v zájmu ochrany veřejnosti. S ohledem na biliony dolarů proudící na účty korporací by to bylo to nejmenší, následovat by mohlo znárodnění. Víme však, že se nic podobného nestalo.

Pod větší kontrolu zaměstnanců se mohl dostat také americký automobilový průmysl, který byl z veřejného rozpočtu vyplacen v roce 2009. Jistě si vybavíte úpadek Detroitu nebo Michiganu, které dnes připomínají města duchů. Tamní radnice jen stěží dokáží zajistit základní služby, jako jsou dodávky elektřiny, údržba cest, policie a podobně. Hybatelem detroitské ekonomiky byly a dodnes částečně jsou automobilky. Finanční injekce v roce 2009 byla součástí plánu na záchranu celého průmyslového sektoru, včetně kdysi tak ceněných pracovních míst. Po provedení záchranné investice naopak odbory zastupující zaměstnance automobilek odsouhlasili zhoršení pracovních podmínek.

Američané se mohou poohlédnout u svých severních sousedů, kde funguje několik veřejných a družstevních bank. Největším poskytovatelem bankovních služeb v mém rodném Quebecu je družstvo Desjardins. Ani to však není všelék, střadatelé totiž mohou ovlivnit pouze místní pobočku, ale nemají přístup k rozhodování na nejvyšší úrovni. Postupem času začalo uspořádání této kampeličky připomínat tradiční banky a způsobem investování se od nich nijak neliší. Základní principy ale zůstaly, každoročně se konají místní shromáždění a banka poskytuje služby, které se standardním bankám nevyplácí, což dokládá množství poboček v málo zalidněných oblastech

provincie. Díky záložně Desjardins má každá vesnice k dispozici peněžní služby šité jejím obyvatelům na míru.

Posledním příkladem, který bych v rychlosti rád zmínil, jsou společné penzijní fondy řízené odborově organizovanými zaměstnanci. Hlavní odborové sdružení v mé provincii Fédération des Travailleurs du Québec (FTQ) zastupuje 1,6 milionu pracovníků. Skrze tuto organizaci zaměstnanci spravují stamiliony nastřádaných dolarů, které jsou proto odpovědně investovány. Podobně fungují také vládní investiční fondy řízené státní politikou a ne zájmem soukromých akcionářů.

Družstevní firmy a banky mohou být vhodnou alternativou k současnému ekonomickému uspořádání. V globalizovaném světě se však prosazují jen velmi pomalu.

Během posledních dvaceti let jsme byli svědky bujení ekonomických struktur, které ještě výrazněji omezily naše možnosti kontroly rozhodnutí vlád i soukromých firem, jež politiku ovlivňují. Mám na mysli mezinárodní úmluvy. Ekonomické prostředí Severní Ameriky bylo od konce 90. let utvářeno dohodami o volném obchodu, počínaje NAFTA z roku 1994 a konče dvěma smlouvami mezi Kanadou, Spojnými státy a Evropskou unií.

I oblasti ekonomiky, které se dosud takovým změnám vyhýbaly, jsou i přesto ovlivňovány tajnými vyjednáváními probíhajícími bez účasti veřejnosti. Obchodní dohoda proti padělatelství známá jako ACTA sice nevešla v platnost, ale po letech lobbování ze strany držitelů autorských práv byla přijata ve více než dvaceti zemích. ACTA bude mít dalekosáhlé důsledky pro rychle se rozvíjející sektor informačních technologií a obavy vyvolává způsob, jakým je dohoda bez veřejného dohledu zaváděna do vnitrostátní legislativy, zvláště té vztahující se na autorská práva ve farmaceutickém průmyslu.

Zásadní význam má současná debata o Evropské unii. Musíme důrazně odmítnout pravicové, xenofobní strany, které posilují především ve Francii a Velké Británii. Měli bychom také mít na paměti, že pocit marnosti vedoucí k odmítání tradičních politických stran, pramení z toho, že jsou občané v postavení pasivních diváků proměny vlastních životů. Pokud se bude ekonomická moc nadále vzdalovat od občanů do tajných jednacích sálů, tak nemůžeme očekávat nic jiného, než pokračování tohoto neblahého vývoje.

Na závěr bych rád podotknul, že k rozšíření ekonomické demokracie ve Spojených státech ani jinde nemůže dojít bez hlubokých změn ve způsobu správy státu i soukromých společností. Budeme potřebovat víc takových hnutí jako Occupy Wall Street, aby upozornily na nedostatek ekonomické i politické demokracie. Změny budou vyžadovat značnou politickou vůli a v zemích jako Spojené státy, kde se politická vůle nenachází a moc je soustředěna v ruce pomyslného 1% bohatých. Je nejvyšší čas, abychom znovu získali kontrolu nad vlastními životy – politickými i ekonomickými. Taková změna může přijít jedině od nás samotných.

Autor je bývalý mluvčí studentské asociace CLASSE, která stála v čele úspěšného boje proti neoliberalní vládě v Kanadě.

Na Pražské škole alternativ se podílejí:

Ekumenická akademie Praha

Občanské sdružení Ekumenická akademie Praha (EAP) je nevládní nezisková organizace, která je aktivní od roku 1995 a zaměřuje se na otázky sociální spravedlnosti, udržitelného rozvoje, vztahů církve a společnosti, a ve významné míře otázkami vztahů Severu a Jihu. Záměrem akademie je vytvářet fórum pro otevřenou diskusi o těchto otázkách a to v široké spolupráci s partnerskými institucemi doma i v zahraničí. EAP se věnuje vzdělávání dospělých a mládeže formou přednášek, studijních pobytů, seminářů, konferencí, kampaní a publikační činnosti. Od roku 2004 EAP provozuje velkoobchod se spravedlivě obchodovaným zbožím (fair trade), má vlastní obchod a prodává fairtradové zboží prostřednictvím internetu. Výnosy z obchodních aktivit slouží k financování vzdělávacích programů. V roce 2005 EAP realizovala rozvojový projekt v Zambii, který zajistil z obnovitelných zdrojů elektrifikaci školy a zdravotního střediska.

EAP iniciovala českou koalici Milostivé léto (Jubilee Czech), zaměřenou na oddlužení chudých zemí; je členem Ekumenické asociace akademií a laických center v Evropě (Oikosnet), evropské sítě EURODAD (European Network on Debt and Development), organizace World Fair Trade Organisation, zakládajícím členem Českého fóra pro rozvojovou spolupráci (FoRS), Asociace pro Fair Trade, kampaně Česko proti chudobě, národní koalice Social Watch a podílí se na práci několika dalších evropských sítí nevládních organizací a spolupracuje s desítkami organizací doma i v zahraničí.

Pro zahraniční partnery organizuje studijní cesty a pobyty v Praze a České republice. Pro domácí veřejnost a organizace všeho druhu nabízíme semináře, školení, přednášky a prezentace. Bližší informace o aktuálních tématech naší práce naleznete na našich webových stránkách.

Kontakt:

Ekumenická akademie Praha

Sokolovská 50

186 00 Praha 8

Tel.: 272 737 077 (fax a záznamník), 272 733 044

Email: ekumakad@ekumakad.cz

Web: www.ekumakad.cz



**Ekumenická
akademie**

Fair & Bio

obchod s fair trade zbožím

Provozujeme maloobchod s produkty fair trade (kávou, čajem, čokoládou, kořením aj.), fair trade rukodělnými výrobky a dalším zbožím.

Fair&Bio obchod, Sokolovská 29, Praha 8 – Karlín (u metra Florenc)

Otvírací hodiny: pondělí – pátek 11.00 – 19.00

Tel.: 222 222 561



Alternativa Zdola

Globální ekonomická krize prvního desetiletí 21. století signalizuje hluboké problémy systému, který čerpá omezené přírodní zdroje bez valného ohledu k regeneračním schopnostem naší planety, vyrábí stále více zboží pro uměle vyvolávané potřeby a přitom systematicky zadlužuje konečné spotřebitele, nebyvale rozšiřuje příjmovou a majetkovou nerovnost mezi lidmi a odsouvá stále více lidí na okraj společnosti. Domníváme se, že tyto dlouhodobé problémy systému nebudou odstraněny obnovou hospodářského růstu, ale jejich řešení bude vyžadovat zásadní úpravy modelů ekonomických a společenských aktivit. Z těchto důvodů je nutné, aby se občané stali spolutvůrci potřebných změn, nespolehali se pasivně na politiky, ale aktivně navrhovali, zkoušeli a zaváděli přijatelné alternativní postupy.

V České republice existuje velké množství organizací a hnutí, které se zabývají teoretickým i praktickým rozvojem alternativního systému zdola. Úsilí o změnu je však často dílčí a roztržité, a proto se domníváme, že je na čase tyto různé aktivity propojovat, spojovat síly a spolupracovat na solidární a všestranně prospěšné bázi. Jedním z našich cílů je proto vytvoření propojené sítě organizací různého typu. Mohou to být družstva, ekologická, genderová či duchovní hnutí a další iniciativy a místní organizace politických stran, jedno však budou mít společné - hledají alternativy k současnému neudržitelnému systému a spoléhají přitom na aktivity zdola. Tato pestrá síť zahrnuje i spolupráci se zahraničím (s prvními kontakty na Slovensku, v Německu a Rakousku).

Stavíme na hodnotách, jimiž jsou především:

- svoboda vyjádřená v možnosti skutečného výběru životních cest, včetně nekonzumního způsobu života,
- rovnost, kterou ale neztotožňujeme s rovnostářstvím,
- přímá demokracie, neboť se domníváme, že lidé jsou dostatečně způsobilí na to, aby o společných záležitostech mohli rozhodovat sami,
- spolupráce a solidarita jako nezbytné podmínky pro rozvoj místní samosprávy a komunitního života,
- spravedlnost, která je podmínkou fungující spolupráce,
- udržitelnost veškerých, nejen ekonomických aktivit a
- tvorba a ochrana životního prostředí, tvořící základní rámec našeho uvažování.

Institucionální základ pro společnost, která by mohla naplňovat takové cíle, vidíme v samosprávné síti občanských komunit, spolupracujících nejen na úrovni ekonomické, ale i politické a kulturní. Neznamená to však, že chceme předkládat nějaký jediný správný vzor k následování - naopak v různorodosti a pestrosti vidíme sílu naší sítě.

Jde nám především o to, aby stávající organizace či hnutí vystupovaly z izolace a navazovaly spolupráci jak mezi sebou, tak především s obcemi a nabízely jim odborné a organizační zázemí pro potřebné změny. Pokud takováto spolupráce odstraní duplicitu, shromáždí potřebnou odbornou kapacitu, propojí ty, kdo umí, i ty, kdo potřebují pomoc, dosáhne synergického efektu a může významně urychlit rozvoj „zdola“ a vrátit občanům zájem o věci obce a větší podíl na politickém rozhodování.

Kontakt:

Email: info@alternativazdola.cz

Web: www.alternativazdola.cz



Eurosolar – národní sekce evropského sdružení pro obnovitelné zdroje

Základním úkolem a cílem této organizace je úplná náhrada současně používané fosilní a jaderné energie obnovitelnými zdroji energie.

Evropská organizace má v současnosti 14 národních sekcí. Byla založena v roce 1988 iniciativou politika SPD Hermanna Scheera, který byl prezidentem této organizace až do své smrti 14. října 2010. V dubnu 2011 byl jmenován posmrtně čestným prezidentem Eurosolaru. Evropská platforma vydává čtvrtletník Solarzeitalter, který má náklad 4000 kusů.

V roce 2001 inicioval Eurosolar založení Světové rady pro obnovitelné zdroje (WCRE) a s touto organizací stál u zrodu světové mezvládní organizace IRENA (International Renewable Energy Agency), která sdružuje vlády cca 140 zemí.

Evropská platforma Eurosolaru uděluje každoročně již více jak 15 let několik Evropských slunečních cen v oblastech projektů obnovitelné energie, měst a obcí iniciativních v zavádění obnovitelné energie, jednotlivcům, firmám i společnostem za jejich úsilí ve věci zavádění, výzkumu a podpory obnovitelných zdrojů.

Vedle těchto aktivit se Eurosolar podílí na mnohých konferencích - například:

- Evropská konference „Sluneční energie v architektuře a urbanistice“
- Mezinárodní konference o skladování obnovitelné energie - IRES
- Konference o biomase: „Zemědělec jako energetický a surovinový hospodář“
- Konference „Městské podniky s obnovitelnými zdroji“.

Česká sekce byla založena v roce 2000, podepsala evropský statut, který ukládá národním sekcím mít ve svém programovém prohlášení cíl úplné náhrady soudobého energetického systému obnovitelným, a od té doby stále vyvíjí činnost v tomto smyslu. Česká sekce se zabývá především propagací obnovitelné energie na školách. Za poslední čtyři roky bylo uspořádáno přes sto přednášek v různých městech České republiky, převážně na gymnáziích, fakultách i na setkáních různých spolků a sdružení či na různých kulturních událostech.

Česká národní sekce má živé a navštěvované stránky, na nichž jsou uveřejňovány překladové články z časopisu Solarzeitalter, původní články a krátké zprávy ze světa a z domova týkající se ochrany klimatu, obnovitelných zdrojů, přírodních materiálů a další témata vždy s odkazy na původní zdroje.

Eurosolar vydává memoranda na základě aktuálního dění v politice obnovitelných zdrojů, zveřejňuje je na svých stránkách a zasílá je politikům do Parlamentu ČR.

Posledních jedenáct let uděluje české sluneční ceny vždy ve dvou kategoriích – v kategorii slunečního činu (projekty, výzkum, inovace...) a v oblasti slunečního slova (politická a mediální podpora) obnovitelných zdrojů energie.

Organizace pracuje na dobrovolné bázi nízkorozpočtovým způsobem a zásadně nepřijímá žádné granty od velkých energetických firem ani od ministerstva průmyslu a obchodu. Předsedou rady sdružení je Milan Smrž, který je rovněž viceprezidentem evropské asociace.

Kontakt:

Eurosolar

Truhlářská 11

110 00 Praha 1

Tel.: +420 222 314 564

Email: info@eurosolar.cz

Web: www.eurosolar.cz

www.eurosolar.org



Masarykova demokratická akademie

Masarykova demokratická akademie, o. s. je sociálnědemokratickým think-tankem, institucí popularizující hodnoty sociální demokracie, pořádající debaty, semináře a školení.

Funkci ředitele MDA vykonává od podzimu 2011 bývalý předseda české vlády a ČSSD Vladimír Špidla. Předsedou Představenstva MDA byl v únoru 2011 na tříleté funkční období zvolen místopředseda ČSSD Lubomír Zaorálek.

MDA vznikla v roce 1896 za účasti tehdejšího vůdce sociální demokracie Josefa Steinera a pozdějšího prvního československého prezidenta Tomáše G. Masaryka. V letech vlády KSČ byla její činnost přerušena. Až do roku 2009, kdy byla přejmenována, existovala jako Masarykova dělnická akademie.

MDA spolupracuje mimo jiné s německou politickou nadací Friedrich-Ebert-Stiftung, Evropským hnutím v ČR nebo Ekumenickou akademií. Ve spolupráci s FES pořádá mimo jiné školení pro začínající sociálně demokratické politiky a političky Akademie sociální demokracie.

Kontakty:

Masarykova demokratická akademie, o. s.
Hybernská 7, 110 00 Praha, CZ
+420 224 223 757
www.masarykovaakademie.cz
www.akademiesocdem.cz



Iniciativa ProAlt

Iniciativa pro kritiku reforem a na podporu alternativ ProAlt sdružuje lidi všech profesí, generací i názorů. Odmítá necitlivě plošné škrtky a reformy v oblasti důchodů, zdravotnictví, sociální a rodinné politiky, pracovního práva, školství, vědy a kultury, tak jak jsou připravovány současnou vládní koalicí. Chce těmto škrtkům aktivně čelit.

Krátkodobým cílem ProAlt je zastavit nebo aspoň zmírnit reformy v těchto oblastech. Naším dlouhodobým cílem je vytvářet sebevědomou, aktivní, solidární a všestranně udržitelnou společnost.

Činnost jsme zahájili v srpnu 2010 zveřejněním prohlášení „Společnost se škrtnout nedá“. V národním i mezinárodním měřítku hájíme sociální spravedlnost, souměřitelnost ekonomického postavení společenských vrstev a skupin, ekologickou udržitelnost, solidaritu života na planetě a demokracii jako praktickou možnost každého občana ovlivňovat svůj život i věci veřejné. Odmítáme nárůst sociálních a ekonomických nerovností, ekologickou bezohlednost, privatizaci veřejného prostoru, statků a služeb a odsouvání občanů do role těch, kdo bezmocně přihlížejí rozhodování uzavřených elit.

Organizujeme se v pracovních skupinách, které sledují a řeší problematiku jednotlivých reforem a důležitých oblastí veřejné politiky. Debaty v tematických oblastech a jejich výsledky se snažíme propojovat. Kromě dlouhodobější práce na reformních tématech reagujeme i na aktuální politické události (například jmenování Romana Jocha poradcem premiéra).

Působíme odborně i aktivisticky. Pracujeme na analýzách vládních návrhů, dáváme je do kontextu evropského a světového vývoje a usilujeme o formulaci alternativ. Publikujeme v médiích a veřejně vystupujeme. Rozdáváme letáky a organizujeme petice. Pořádáme konference, demonstrace, happeningy a přímé akce. Vítejte ve svých řadách každého, kdo se chce postavit reformám připravovaným současnou vládou. Způsobů, jak to činit, je mnoho, a každý může v ProAltu najít své místo a roli.

Věříme, že společnost se škrtnout nedá.

Kontakt:

Martin Škabraha (tel.: 732 126 617, martin.skabraha@proalt.cz)

Ondřej Lánský (tel.: 605 983 616, ondrej.lansky@proalt.cz)

Tereza Stöckelová (tel.: 777 591 994, tereza.stockelova@proalt.cz)

Web: www.proalt.cz



Socialistický kruh – SOK

Socialistický kruh - SOK - je občanské sdružení rozvíjející levicové myšlení a umění jako prostředek hledání alternativ k současnému ekonomickému, politickému a ideologickému systému. SOK se snaží propojovat filosofii, sociologii, politologii, ekonomii, umění a usiluje o všestranné vzdělávání. Pokouší se oživit myšlenku socialismu jako svobodné a spravedlivé společnosti navzdory její diskreditaci minulým režimem. SOK pořádá přednášky, konference, workshopy a vyvíjí publikační činnost.

SOK se v první řadě orientuje na otázky obecného teoretického významu, jako je např. vztah mezi ekonomikou a demokracií, charakteristika kapitalismu 20. století a globalizace, povaha současných světových krizových tendencí. Naše teoretické úsilí je též zaměřeno na hledání demokratických alternativ k současnému neoliberalně kapitalistickému světovému řádu s jeho krizovými tendencemi. Vycházíme ze západních levicových teorií a společensko-vědních analýz s cílem vyvodit z nich závěry, vztahující se k palčivým otázkám dnešní doby. Věnujeme se západním levicovým autorům, jako je Harvey, Sweezy, Wallerstein, Baran, Arrighi, Mandel, Dumenil, Lévy, Cockshott, Cottrell. Jsou to vesměs autoři, jejichž dílo je u nás stále takřka neznámé. Překlady textů ze západní levicové teorie a další materiály zveřejňujeme na naší internetové stránce (<http://sok.bz>).

Pokoušíme se rovněž západní levicové myšlení zpřístupnit širší veřejnosti. Za tím účelem byla založena edice SOK, v níž dosud vyšlo na deset titulů.

Uvědomujeme si, že levice dnes nemá jasné a přesvědčivé odpovědi na naléhavé problémy současného světa. SOK se nechce omezovat jen a pouze na rovinu čistě teoretickou, nýbrž si též klade otázky týkající se současné světové i české politiky, postavení levice v dnešním světě a v naší zemi a dlouhodobého levicového programu.

Kontakt:

Email: sok@sok.bz

Web: <http://sok.bz>



Socialistická Solidarita (SocSol)

SocSol je organizací aktivistů, kteří jsou přesvědčeni, že kapitalismus nefunguje a musí být nahrazen jiným systémem. Jako alternativu nabízí systém, který nazývá socialismem zdola. Jedná se o systém samosprávných rad, jež rozhodují o politických i ekonomických otázkách. Demokracie zde není omezena na hlasování jednou za čtyři roky, ale proniká dennodenně všemi oblastmi života společnosti. To umožňuje začít vytvářet společnost bez nezaměstnanosti, bez chudoby, bez útlaku.

SocSol naprosto odmítá režimy bývalého východního bloku v ČSSR, SSSR, ale také v Číně, na Kubě atd. Považujeme je za tzv. státněkapitalistické režimy. Hlásí se k tradici levicové opozice vůči těmto režimům.

SocSol se také zapojuje do nejrůznějších hnutí, která se snaží bojovat proti nejrůznějším nespravedlnostem. Od svého počátku byla iniciátorem nebo spoluiniciátorem Iniciativy proti rasismu, Iniciativy proti válce, Iniciativy Ne základnám, ProAltu a řady dalších. Organizovala výpravy na Evropská sociální fóra a účastnila se všech protestů proti úsporným opatřením a škrtkům.

Vydává měsíčník Solidaritu a zaznamenává zajímavé debaty a akce na TV Solidarita.

Kontakt:

www.socsol.cz

www.solidarita.tv

info@socsol.cz



Česká koalice Social Watch

Social Watch je mezinárodní síť občanských organizací usilujících o vymýcení chudoby a jejích příčin, o ukončení všech forem diskriminace a rasismu, o zajištění spravedlivé distribuce bohatství a naplňování lidských práv. Social Watch prosazuje mír, sociální, ekonomickou, environmentální a genderovou spravedlnost a zdůrazňuje právo každého člověka nežít v chudobě.

Síť Social Watch vznikla v roce 1995 s cílem nezávisle sledovat dodržování závazků, přijatých na konferenci Organizace spojených národů o sociálním rozvoji v Kodani v roce 1995 a na Konferenci o ženách v Pekingu v témže roce. Na těchto konferencích bylo poprvé definováno odstranění chudoby a rovnost pohlaví jako společný celosvětový cíl – jeden z hlavních vedle míru a lidských práv.

Social Watch vydává každoroční zprávy o pokroku a nedostatcích v boji proti chudobě a za rovnost mužů a žen (většina lidí žijících v chudobě jsou ženy). Výroční zprávy se staly první stálou monitorovací iniciativou v oblasti sociálního rozvoje a rovnosti pohlaví na národní úrovni a poprvé spojily tato dvě témata v nadnárodním měřítku.

Social Watch vyzývá vlády, OSN a mezinárodní organizace k odpovědnosti za naplnění národních, regionálních a mezinárodních závazků k vymýcení chudoby.

Česká koalice Social Watch vznikla v roce 2008 a hlavními tématy, na která se zaměřuje, jsou:

Chudoba a sociální práva
Rozvojová spolupráce
Genderová spravedlnost
Životní prostředí
Migranti a menšiny

Členy české koalice Social Watch jsou: Ekumenická akademie Praha, Gender Studies, Fórum 50 %, Trast pro ekonomiku a společnost, NESEHNUTÍ, Masarykova demokratická akademie, Eurosolar.

Další informace a publikace ke stažení naleznete na
www.socialwatch.cz
www.ekumakad.cz/cz/projekty/social-watch
www.socialwatch.org

V současné době koordinuje českou koalici Social Watch Ekumenická akademie Praha.

Kontakt:
Ekumenická akademie Praha
Sokolovská 50,
186 00 Praha 8
Tel./fax: 272 737 077
Email: karolina@ekumakad.cz
Web: www.ekumakad.cz



Levá perspektiva

Jsme občanským sdružením zaměřeným na:

Aktivitu na obranu sociálně vyloučených, upozaděných a diskriminovaných lidí včetně prevence sociální exkluze. Provozujeme internetovou právní poradnu pomáhající zaměstnancům, nájemníkům a obětem exekucí a za pomoci dobrovolníků bychom dále chtěli zlepšit a rozšířit její služby. Aktivně vystupujeme proti fašismu, rasismu, homofobii a všem formám diskriminace. Chceme rovněž spolupracovat na provozu sociálního centra, pomáhat lidem bez domova, podílet se na emancipačních aktivitách obyvatel ghett apod.

Provoz levicového, informačně-publicistického webu otevřeného autorům mimo kolektiv stávajících členů a sympatizantů Levé perspektivy. Důraz chceme klást jednak na výše zmíněnou tematiku, tak rovněž na sociální a hospodářské zájmy zaměstnanců, nezaměstnaných, seniorů apod. Chceme se vymezovat jak proti liberalismu, který ignoruje sociálně-ekonomické, třídní kořeny a aspekty rasismu a fašismu, tak proti konspiračním teoriím a demagogii typu Holešovská výzva, které mnohdy přímo otevírají prostor krajní pravici.

Pořádání letních kempů a zimních setkání se vzdělávací-odpočinkovým charakterem a cílem prohlubování diskuse a spolupráce v rámci české i mezinárodní levice.

Ve svých aktivitách navazujeme na činnost Nové antikapitalistické levice (2009-13), která se v minulých letech angažovala v protivládním hnutí. Byli jsme vidět na velké demonstraci STOP vládě v dubnu 2012 na Václavském náměstí a na dalších demonstracích konaných v Praze, Brně a Ústí nad Labem. Na zmíněné demonstraci jsme mobilizovali veřejnost mimo jiné cestou petičních stánků.

Dále jsme se zapojili do řady antifašistických a antirasistických aktivit jako byly blokády pochodů a mítinků neonacistů v Brně, Liberci, Novém Bydžově, Kralupech a Dráždanech, ale také pietní akce v Lidicích, Letech, severočeském pohraničí a jinde.



Nadace Rosy Luxemburgové

Nadace Rosy Luxemburgové – Rosa Luxemburg Stiftung (RLS)
Varšavská kancelář RLS – regionální kancelář pro střední a východní Evropu

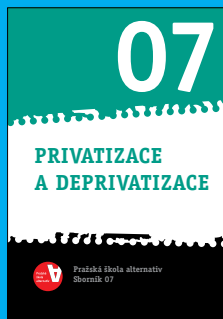
Nadace Rosy Luxemburgové se obecně zabývá politickým vzděláváním. Ideově je blízká německé politické straně DIE LINKE, která má vlastní frakci ve Spolkovém sněmu. Sídlo nadace se nachází v Berlíně, kde působí od roku 1990.

Nadace spolupracuje s mnoha partnery po celém světě. Od roku 2003 existuje regionální kancelář ve Varšavě, která má na starost následující země: Polsko, Českou republiku, Estonsko, Litvu, Lotyšsko, Slovensko a Maďarsko. Regionální kancelář pro střední a východní Evropu podporuje projekty, které se věnují otázkám integrace v rámci Evropské unie, sociální spravedlnosti a rovného postavení.

Další odkazy:
Varšavská kancelář RLS: www.rls.pl
Centrála nadace RLS v Berlíně: www.rosalux.de/stiftung.html



Sborník Pražské školy alternativ číslo 07 vyšel pod názvem PRIVATIZACE A DEPRIVATIZACE



1. VLASTNICTVÍ

- **Deprivatizace společnosti**
Tomáš Tožička
- **Formy vlastnictví.**
Jaká forma vlastnictví je sociálně a ekologicky nejudržitelnější?
Vlasta Hábová
- **Vlastnictví jako sociální vztah z náboženského pohledu**
Jiří Silný (Pražská škola alternativ 3. 9. 2012)
- **Modely kolektivního vlastnictví: příspěvek k ekonomické demokracii**
Marek Hrubec
- **Co a kdo komu patří? Nerovnost v polistopadové ideologii**
Ondřej Slačálek

2. ZDRAVOTNICTVÍ

- **Stane se zdravotnictví obětí finančních predátorů?**
Nikola Čech (Vyšlo v lednové Solidaritě roku 2014, č.86)

3. ŠKOLSTVÍ

- **Školství a vzdělávací systém v České republice: shrnutí diskuze a workshopu PŠA**
Linda Sokačová
- **Vzdělání jako zboží a nástroj trhu práce**
Dagmar Daňková
- **Náčrt hlavních problémů současného českého školství**
Irena Smetáčková, Petr Pavlík

4. FINANCE A PENÍZE

- **Peníze tvrdě organizují společnost aneb způsob tvorby „nových peněz“ je určující**
Miluš Kotišová (Shrnutí diskuze a workshopu)
- **Globální pohled na finanční systém**
Ilona Švihlíková
- **Budoucnost peněz**
Naďa Johanisová (Katedra environmentálních studií, Fakulta sociálních studií, Masarykova Univerzita, Brno)

5. KULTURA

- **Současný umělec jako předzvěst nové ekonomiky**
Tereza Stejskalová (Nulová mzda)

6. ENERGETIKA A VODA

- **Energetická infrastruktura a její význam pro decentralizaci energetiky a integraci obnovitelných zdrojů energie**
Milan Smrž (EUROSOLAR)
- **Vodárenství především, nikoli však pouze, v Novém Strašeci**
Pavel Novák (člen rady města Nové Strašecí)

7. SOCIÁLNÍ SLUŽBY

- **Privatizace a deprivatizace sociálních služeb**
Erik Čípera (Asistence o.s.)
- **Jak dál v sociálních službách?**
Anna Šabatová

8. DOPRAVA

- **Outsourcing – tichá privatizace pražské MHD**
Nikola Čech

9. AKTIVISMUS

- **Poznámky o městském aktivismu v Polsku**
Patrik Eichler

10. RASISMUS A SOCIÁLNÍ VYLOUČENÍ

- **„Když se majorita Romů nezastane, skončí jako oni“**
Lukáš Matoška
- **Zapomenutá evropská menšina**
Daniela Manske
- **Romská integrace bez sociálního státu není možná**
Béla Janky, Zoltán Pogátsa

Sborník si můžete objednat na emailové adrese: alternativy@ekumakad.cz. Publikaci si můžete také vyzvednout osobně v obchodě Ekumenické akademie Praha Fair & Bio, Sokolovská 29, Praha 8 - Karlín. Jen 100 metrů od stanice metra Florenc. Otevřeno každý pracovní den od 11.00 do 19.00.

Pražská škola alternativ, podporovaná finančně Nadací Rosy Luxemburgové, nabízí v pravidelných intervalech přednášky, semináře a workshopy k aktuálním politickým, kulturním, ekologickým a ekonomickým tématům. Informace o akcích naleznete na www.skolaalternativ.cz.

04

KDO ZNEUŽÍVÁ SOCIÁLNÍ DÁVKY?

Privatizace státu:
dopady škrtnů v sociální oblasti.



Pražská škola alternativ
Sborník 04

05

DRUŽSTEVNICTVÍ PRO 21. STOLETÍ



Pražská škola alternativ
Sborník 05

06

CHUDOBA, NEZAMĚŠTNANOST

a další témata
Pražské školy alternativ



Pražská škola alternativ
Sborník 06

07

PRIVATIZACE A DEPRIVATIZACE



Pražská škola alternativ
Sborník 07

Další sborníky jsou k dostání na akcích Pražské školy alternativ
nebo v obchodě Fair & Bio (Sokolovská 29, Praha 8).
Sborníky si také můžete objednat na adrese alternativy@ekumakad.cz
nebo stáhnout v PDF na www.skolaalternativ.cz.